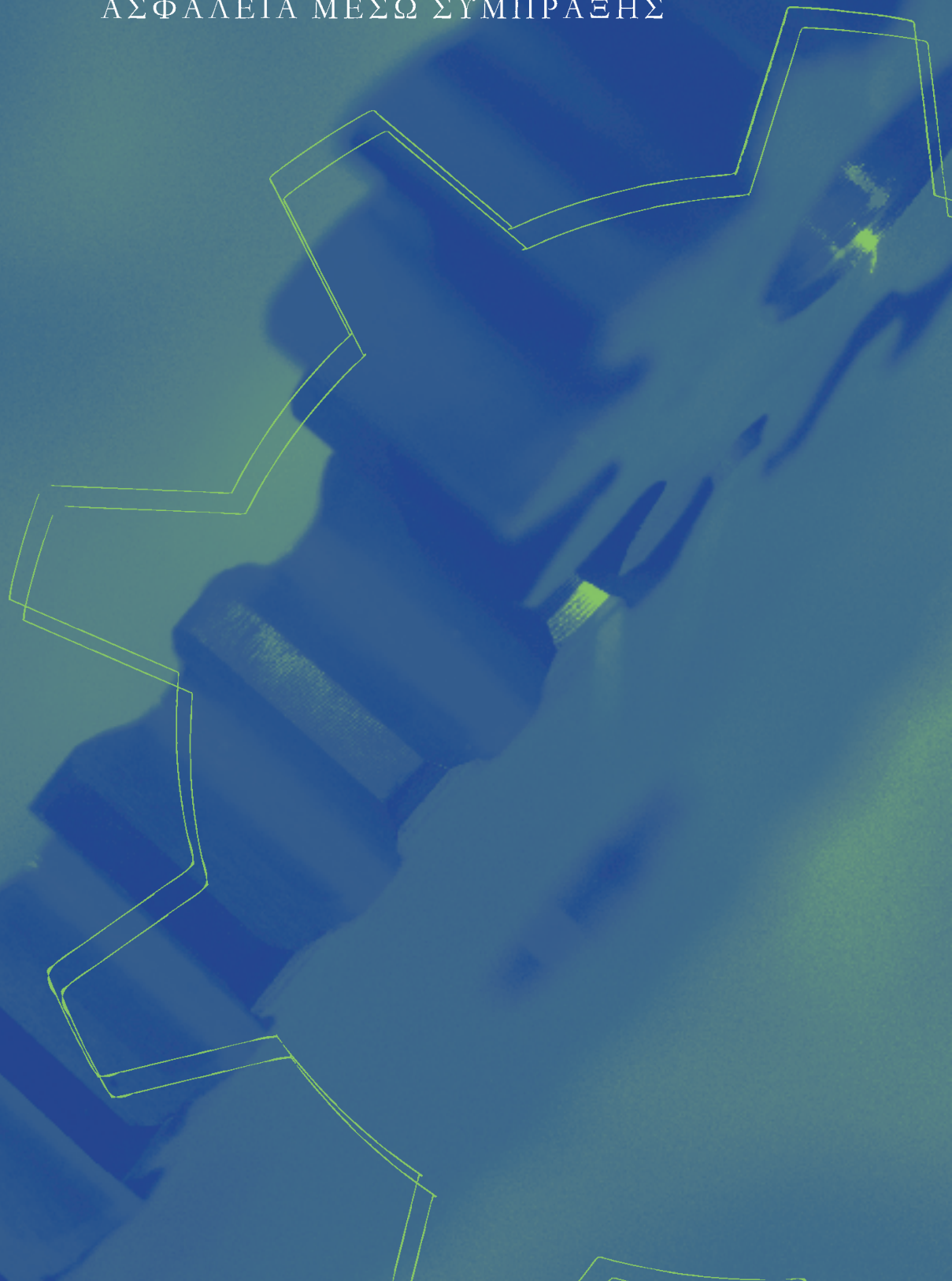

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΜΕΣΩ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΜΕΣΩ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

Πρόλογος

Το παρόν φυλλάδιο σκοπό έχει να εξηγήσει τις βασικές αρχές της Ευρω-Ατλαντικής Σύμπραξης και τους κύριους μηχανισμούς της. Κατόπιν εστιάζει σε πέντε σημαντικούς τομείς δραστηριότητας – διάλογος για ασφάλεια και συνεργασία, επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης, αμυντική μεταρρύθμιση, ετοιμότητα έναντι καταστροφών και συνεργασία στους τομείς της επιστήμης και του περιβάλλοντος – πράγμα το οποίο φανερώνει τον τρόπο ενίσχυσης της Ευρω-Ατλαντικής ασφάλειας μέσω της Σύμπραξης και την αληθινή, πρακτική σχέση που έχει η συνεργασία με τα Εταιρικά κράτη. Οι δραστηριότητες της Σύμπραξης μπορεί να θεωρηθεί ότι επιδρούν θετικά στη μεταρρύθμιση, την ανάπτυξη δημοκρατικών δομών και τη συμμετοχή των Εταιρικών κρατών στην πολυεθνική συνεργασία ως μελών της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας.

Θα ήταν αδύνατο να γίνει η δέουσα αναφορά, μέσα σε μια μόνο έκδοση, στο πλήρες εύρος και φάσμα των δραστηριοτήτων όπου τα Εταιρικά κράτη συνεργάζονται με το ΝΑΤΟ. Αυτές οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν όχι μόνο τις γνωστές σε όλους επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης στα Βαλκάνια και το Αφγανιστάν, αλλά και τη συνεργασία σε πολλούς άλλους τομείς, όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας, η αμυντική μεταρρύθμιση, οι οικονομικές πτυχές της ασφάλειας, η ετοιμότητα έναντι καταστροφών, ο έλεγχος των εξοπλισμών, η διοικητική μέριμνα, η αεράμυνα, η διαχείριση εναέριου χώρου, ο εξοπλισμός, η εκπαίδευση και εξάσκηση, η επιστήμη και το περιβάλλον και τα προγράμματα πληροφόρησης.

Το ΝΑΤΟ έχει επίσης αναπτύξει ειδικές σχέσεις με δύο Εταιρικά κράτη, τη Ρωσία και την Ουκρανία, καθώς και με τα επτά κράτη που συμμετέχουν στο Μεσογειακό Διάλογο. Επιπλέον, η Συμμαχία εξετάζει τις δυνατότητες συνεργασίας με χώρες στην ευρύτερη περιοχή της Μέσης Ανατολής μέσω μιας πρωτοβουλίας που δρομολογήθηκε κατά τη Σύνοδο Κορυφής στην Κωνσταντινούπολη, τον Ιούνιο του 2004. Αν και αυτές οι σχέσεις δεν περιγράφονται λεπτομερώς στο παρόν φυλλάδιο, η τρέχουσα και η ενδεχόμενη συνεργασία με αυτά τα κράτη οικοδομείται πάνω σε πολλές από τις δραστηριότητες και τους μηχανισμούς που αναπτύσσονται στα πλαίσια της Ευρω-Ατλαντικής Σύμπραξης.

Περιεχόμενα

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΜΕΣΩ

4_

Προέλευση και
εξέλιξη της
Σύμπραξης

8_

Κύριοι
μηχανισμοί

14_

Διάλογος για
ασφάλεια και
συνεργασία

18_

Χάρτης του
NATO και των
Εταιρικών
κρατών

Σημείωση: Οι αναφορές στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, που γίνονται στην παρούσα έκδοση, σημειώνονται με αστερίσκο (*), που παραπέμπει στην ακόλουθη υποσημείωση: *Η Τουρκία αναγνωρίζει τη Δημοκρατία της Μακεδονίας με τη συνταγματική της ονομασία.*

Πηγή φωτογραφιών: Όλες οι φωτογραφίες είναι © NATO, εκτός εάν προσδιορίζεται άλλως.

ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

20_

Επιχειρήσεις
υποστήριξης
της ειρήνης

24_

Αμυντική
μεταρρύθμιση

29_

Ετοιμότητα
έναντι
καταστροφών και
αντιμετώπιση

33_

Ασφάλεια,
επιστήμη και
περιβάλλον

36_ Μια πραγματική Ευρω-Ατλαντική κουλτούρα ασφάλειας

Προέλευση και εξέλιξη της Σύμπραξης

Το Νοέμβριο του 1989, η πτώση του Τείχους του Βερολίνου σηματοδοτεί το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, λόγω του εντυπωσιακού ρυθμού αλλαγής στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, το NATO ήρθε αντιμέτωπο με μια νέα και πολύ διαφορετική σειρά προκλήσεων ασφάλειας. Η πολιτική αλλαγή, πρωτοφανούς κλίμακας, έδωσε μεγάλες ευκαιρίες για ενίσχυση της ασφάλειας στην Ευρώπη, αλλά αναπόφευκτα γεννούσε νέες αβεβαιότητες και το ενδεχόμενο αστάθειας.

Τι θα μπορούσε να γίνει για να αδράξει κανείς την ευκαιρία και να θέσει τα ζητήματα ευρωπαϊκής ασφάλειας σε μια νέα, πιο θετική βάση, μετά τις αντιπαραθέσεις του Ψυχρού Πολέμου; Ποια βήματα θα μπορούσαν να γίνουν για την αποκατάσταση των σχέσεων ανάμεσα σε όλες τις χώρες της Ευρώπης, Ανατολικής και Δυτικής; Τι είδους βοήθεια θα μπορούσε να δοθεί στα κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης για να εδραιώσουν την νεοαποκτηθείσα ανεξαρτησία τους και να υλοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους για πλήρη συμμετοχή ως δημοκρατικές χώρες, τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και στον ευρύτερο κόσμο, μέσω της πραγμάτευσης ζητημάτων πολυεθνικής ασφάλειας;

Οι Συμμαχικοί ηγέτες απάντησαν σ' αυτά τα ερωτήματα, κατά τη Σύνοδο Κορυφής στο Λονδίνο, τον Ιούλιο του 1990, προσφέροντας ένα «χέρι φιλίας» πέρα από το χάσμα Ανατολής-Δύσης και προτείνοντας μια νέα σχέση συνεργασίας με όλες τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Το σκηνικό είχε στηθεί για την ίδρυση το Δεκέμβριο του 1991 του Βορειο-Ατλαντικού Συμβουλίου Συνεργασίας (NACC), ενός φόρουμ που θα συγκέντρωνε το NATO και τα νέα Εταιρικά κράτη για να συζητήσουν θέματα κοινού ενδιαφέροντος. (Αυτός ήταν ο ρυθμός αλλαγής στην Ευρώπη τη στιγμή που κατά την πρώτη συνεδρίαση του ίδιου του NACC σημειώθηκε ένα ιστορικό γεγονός: ενώ κατέληγαν σε συμφωνία για το τελικό ανακοινωθέν, ο Σοβιετικός πρεσβευτής ανακοίνωσε ότι η Σοβιετική Ένωση διαλύθηκε κατά τη διάρκεια της συνάντησης και πως από εκείνη τη στιγμή θα εκπροσωπούσε μόνο τη Ρωσική Ομοσπονδία).

Αυτή η ριζική αλλαγή στάσης διατηρήθηκε σε μια νέα στρατηγική αντίληψη για τη Συμμαχία, που γνωστοποιήθηκε το Νοέμβριο του 1991 και υιοθέτησε μια ευρύτερη προσέγγιση στην ασφάλεια. Οι ευκαιρίες για την επίτευξη των αντικειμενικών στόχων της Συμμαχίας με πολιτικά μέσα ήταν μεγαλύτερες από ποτέ. Ενώ η αμυντική διάσταση παρέμενε ουσιώδης, μπορούσε τώρα να δοθεί μεγαλύτερη σημασία σε

> Το τέλος του Ψυχρού Πολέμου έδωσε νέες ευκαιρίες για την ενίσχυση της ασφάλειας και την ανάπτυξη της συνεργασίας.

© ullstein bild-Schmücker

«Η παρούσα Σύμπραξη δημιουργείται ως έκφραση της κοινής πεποίθησης ότι η σταθερότητα και η ασφάλεια στην Ευρω-Ατλαντική περιοχή μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της συνεργασίας και της κοινής δράσης. Η προστασία και η προώθηση των θεμελιωδών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η διαφύλαξη της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης μέσω της δημοκρατίας αποτελούν κοινές θεμελιώδεις αξίες για την Σύμπραξη».

(Σύμπραξη για την Ειρήνη: Έγγραφο Πλαίσιο – Σύνοδος Κορυφής Βρυξελλών, 10 Ιανουαρίου 1994)

οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντολογικά ζητήματα ως μέσα προώθησης της σταθερότητας και ασφάλειας σε όλη την Ευρω-Ατλαντική περιοχή. Ο διάλογος και η συνεργασία θα αποτελούσαν θεμελιώδη στοιχεία της απαιτούμενης προσέγγισης ώστε η Συμμαχία να αντεπεξέλθει στην ποικιλομορφία των προκλήσεων που αντιμετωπίζει. Με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, οι σημαντικότεροι στόχοι ήταν η μείωση του κινδύνου σύγκρουσης που θα προέκυπτε από παρανόηση ή ο σχεδιασμός και η καλύτερη διαχείριση των κρίσεων που επηρέαζαν την ασφάλεια των Συμμάχων· η αύξηση της αμοιβαίας κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών κρατών· και η επέκταση των ευκαιριών για πραγματική σύμπραξη στην αντιμετώπιση των κοινών προβλημάτων ασφαλείας.

Κατά την περίοδο που ακολούθησε ακριβώς μετά τον Ψυχρό Πόλεμο, οι διαβουλεύσεις του NACC αφορούσαν κυρίως ανησυχίες ασφαλείας που απέμεναν από τον Ψυχρό Πόλεμο, όπως η αποχώρηση των ρωσικών στρατευμάτων από τα κράτη της Βαλτικής. Ξεκίνησε επίσης πολιτική συνεργασία για ορισμένα ζητήματα ασφαλείας και άμυνας. Το NACC, από πολλές απόψεις, άνοιξε νέους δρόμους. Ωστόσο, εστίασε στον πολύπλευρο,

πολιτικό διάλογο και δεν έδινε τη δυνατότητα σε κάθε Εταίρο να αναπτύξει χωριστές σχέσεις συνεργασίας με το NATO.

Αυτό άλλαξε το 1994 με τη δημιουργία της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP), ενός πολύ σημαντικού προγράμματος διμερούς πρακτικής συνεργασίας μεταξύ του NATO και μεμονωμένων Εταιρικών κρατών, που αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός στη διαδικασία συνεργασίας. Και, το 1997, δημιουργήθηκε το Ευρω-Ατλαντικό Συμβούλιο Σύμπραξης (EAPC), για να αντικαταστήσει το NACC και να οικοδομήσει επί των επιτευγμάτων του, ανοίγοντας το δρόμο για την ανάπτυξη μιας ενισχυμένης και πιο λειτουργικής σύμπραξης.

Το βασικό στοιχείο της σύμπραξης και συνεργασίας σε πολυεθνικό επίπεδο είναι οι τακτικές διαβουλεύσεις και δραστηριότητες συνεργασίας που αποσκοπούν στην οικοδόμηση διαφάνειας και εμπιστοσύνης σε όλο τον Ευρω-Ατλαντικό χώρο. Σε διμερές επίπεδο, απαιτείται η ανάπτυξη μιας πρακτικής λειτουργικής σχέσης ανάμεσα στα μεμονωμένα Εταιρικά κράτη και το NATO, προσαρμοσμένης στις συγκεκριμένες καταστάσεις και απαιτήσεις τους.

Η διαδικασία της Σύμπραξης αφορά την οικοδόμηση διαλόγου και κατανόησης μεταξύ όλων των συμμετεχουσών χωρών, πολλές από τις οποίες ήταν παλαιότερα αντίπαλες ως μέλη αντίθετων συμμαχιών ή είχαν μακροχρόνιες περιφερειακές, εδαφικές, πολιτικές, εθνικές ή θρησκευτικές διαφορές. Οι κοινές δραστηριότητες, που σκοπό είχαν την αναζήτηση κοινών λύσεων για κοινές προκλήσεις ασφάλειας, οδήγησαν σε σημαντικά επιτεύγματα ως προς την καταπολέμηση παλαιότερων προκαταλήψεων και τον καθορισμό μιας σαφούς εικόνας των αμοιβαίων οφελών που θα αποφέρει η συνεργασία.

Από την έναρξη της διαδικασίας της Σύμπραξης, έχει σημειωθεί αξιόλογη πρόοδος, παρά τις ατυχίες και δυσκολίες που ήταν ίσως αναπόφευκτες δεδομένης της πολύπλοκης διαδικασίας της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής αλλαγής που πραγματοποιούνταν στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και την πρώην Σοβιετική Ένωση. Το EAPC και το πρόγραμμα της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP) σταθερά ανέπτυξαν τη δική τους δυναμική, ενόσω γίνονταν διαδοχικά βήματα από το NATO και τα Εταιρικά κράτη για την επέκταση της συνεργασίας ασφάλειας, οικοδομώντας πάνω στις συμφωνίες σύμπραξης που δημιούργησαν. Καθώς το NATO, με την πάροδο του χρόνου, μετασχηματιζόταν για την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων του εξελισσόμενου περιβάλλοντος ασφάλειας, αναπτύχθηκε και η Σύμπραξη. Προκειμένου η Σύμπραξη να διατηρήσει το δυναμισμό και τη σχέση της με τη Συμμαχία, έπρεπε οι δραστηριότητες και οι μηχανισμοί της να προσαρμοστούν για να ανταποκριθούν στις νέες προτεραιότητες του NATO (βλέπε κεφάλαιο για τους «Κύριους μηχανισμούς»).

Ομοίως, η Σύμπραξη έπρεπε να βαθύνει και να διευρυνθεί για να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες διαφορετικών Εταιρικών κρατών και να παραμένει μια ελκυστική πρόταση για αυτά. Δύο γύροι διεύρυνσης του NATO άλλαξαν την ισορροπία μεταξύ Συμμάχων και Εταίρων (βλέπε πλαίσιο). Από το Μάρτιο του 2004, οι Σύμμαχοι ξεπέρασαν σε αριθμό τους Εταίρους – και οι υπόλοιποι Εταίροι αποτελούν μια

εξαιρετικά ποικιλόμορφη ομάδα. Σ' αυτούς περιλαμβάνονται βαλκανικές χώρες που ακόμη ασχολούνται με τα κληροδοτήματα του παρελθόντος τους, οι στρατηγικά σημαντικές αλλά υποανάπτυκτες χώρες του Καύκασου και της Κεντρικής Ασίας και τα αδέσμευτα κράτη της Δυτικής Ευρώπης. Ενώ ορισμένα κράτη βρίσκονται στη διαδικασία ανάπτυξης των δομών και δυνατοτήτων της άμυνάς τους, κάποια άλλα μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικές δυνάμεις στις NATOϊκές επιχειρήσεις και να προσφέρουν στα άλλα Εταιρικά κράτη συμβουλές, εξάσκηση και βοήθεια σε διάφορους τομείς.

Σήμερα, 20 Εταίροι χρησιμοποιούν το EAPC για να διαβουλεύονται τακτικά με τους 26 Συμμάχους και να αναπτύσσουν συνεργασία σε ζητήματα που καλύπτουν πολλές διαφορετικές πτυχές της άμυνας και της ασφάλειας. Οι στρατιωτικές τους δυνάμεις συχνά εκτελούν κοινές ασκήσεις και συνεργάζονται· οι στρατιώτες τους υπηρετούν μαζί στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις του NATO· και Σύμμαχοι και Εταίροι συνεργάζονται στον κοινό αγώνα κατά της απειλής της τρομοκρατίας. Κανείς όταν έληξε ο Ψυχρός Πόλεμος δεν θα μπορούσε να προβλέψει αυτή τη θεαματική εξέλιξη στο Ευρω-Ατλαντικό στρατηγικό περιβάλλον.

Ο αρχικός στόχος της πολιτικής της σύμπραξης του NATO ήταν να καταρριφθούν οι φραγμοί και να οικοδομηθεί η ασφάλεια μέσω διαλόγου και συνεργασίας. Σήμερα, οι στόχοι είναι πολύ πιο φιλόδοξοι, καθώς τα Εταιρικά κράτη συμμετέχουν στο NATO για την αντιμετώπιση των προκλήσεων ασφάλειας του 21ου αιώνα, στις οποίες περιλαμβάνονται η τρομοκρατία, η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και τα αποτυχημένα κράτη.

ΣΥΜΜΑΧΟΙ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Με την πάροδο του χρόνου, 30 κράτη εντάχθηκαν στη Σύμπραξη – η Αλβανία, η Αρμενία, η Αυστρία, το Αζερμπαϊτζάν, η Λευκορωσία, η Βουλγαρία, η Κροατία, η Δημοκρατία της Τσεχίας, η Εσθονία, η Φινλανδία, η Γεωργία, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, το Καζακιστάν, η Δημοκρατία της Κιργισίας, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μολδαβία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Ρωσία, η Σλοβακία, η Σλοβενία, η Σουηδία, η Ελβετία, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, * το Τατζικιστάν, το Τουρκμενιστάν, η Ουκρανία και το Ουζμπεκιστάν.

Ειδικές σχέσεις αναπτύχθηκαν με τη Ρωσία και την Ουκρανία από το 1997, με την υπογραφή της Ιδρυτικής Πράξης πάνω στις Αμοιβαίες Σχέσεις, τη Συνεργασία και την Ασφάλεια μεταξύ NATO και Ρωσίας και του Χάρτη πάνω σ' ένα Διαχειριμένο Συνεταιρισμό μεταξύ NATO και Ουκρανίας. Οι σχέσεις με τη Ρωσία έχουν έκτοτε ενισχυθεί με τη δημιουργία, το 2002, του Συμβουλίου NATO-Ρωσίας, όπου οι Σύμμαχοι και η Ρωσία συνεδριάζουν σε ίση βάση. Έγιναν βήματα για τη βάθυνση και τη διεύρυνση της σχέσης μεταξύ NATO και Ουκρανίας τον Νοέμβριο του 2002 με την υιοθέτηση του Σχεδίου Δράσης NATO-Ουκρανίας, το οποίο υποστηρίζει τις προσπάθειες μεταρρύθμισης της Ουκρανίας προς την πλήρη ενσωμάτωση στις Ευρω-Ατλαντικές δομές ασφάλειας.

Δέκα Εταιρικά κράτη έγιναν Σύμμαχοι. Η Δημοκρατία της Τσεχίας, η Ουγγαρία και η Πολωνία εντάχθηκαν στη Συμμαχία το 1999, ακολούθησαν η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία το 2004. Τρεις υποψήφιος χώρες προετοιμάζονται για να γίνουν μέλη στο μέλλον, δηλαδή η Αλβανία, η Κροατία και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.*

Η Βοσνία και Ερζεγοβίνη και η Σερβία και το Μαυροβούνιο επίσης ελπίζουν να ενταχθούν στη Σύμπραξη για την Ειρήνη και το Ευρω-Ατλαντικό Συμβούλιο Σύμπραξης. Το NATO υποστηρίζει τις προσδοκίες τους, αλλά έχει καθορίσει τις απαιτήσεις που πρέπει καταρχήν να πληρούν. Αυτές περιλαμβάνουν πλήρη συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία, κυρίως τη σύλληψη του Radovan Karadzic και του Ratko Mladic, των πλέον διαβόητων υπόπτων εγκληματιών πολέμου. Στο μεταξύ, το NATO ήδη υποστηρίζει την αμυντική μεταρρύθμιση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Περιορισμένη συνεργασία ασφάλειας βρίσκεται επίσης υπό εξέλιξη με τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, στην οποία συμπεριλαμβάνονται η συμμετοχή στρατιωτικών αξιωματούχων και πολιτών σε μαθήματα προσανατολισμού του NATO, με σκοπό την εξοικείωσή τους με τη Συμμαχία, τα ζητήματα διαχείρισης κρίσεων, τις επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης και την πολιτικο-στρατιωτική συνεργασία.

Κύριοι μηχανισμοί

Το NATO διαβουλεύεται τακτικά με τους Εταίρους του μέσω του Ευρω-Ατλαντικού Συμβουλίου Σύμπραξης (EAPC), το οποίο παρέχει το γενικό πολιτικό πλαίσιο για τις σχέσεις με τους Εταίρους. Κάθε Εταίρος μπορεί επίσης να οικοδομήσει μια χωριστή σχέση με τη Συμμαχία μέσω της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP), ενός προγράμματος πρακτικών δραστηριοτήτων εντός του οποίου οι Εταίροι μπορούν να επιλέγουν τις δικές τους προτεραιότητες για συνεργασία. Αυτοί οι δύο σημαντικοί μηχανισμοί της Σύμπραξης έγιναν τα κύρια εξαρτήματα της Ευρω-Ατλαντικής αρχιτεκτονικής ασφάλειας.

Έγιναν βήματα για περαιτέρω βάθυνση της συνεργασίας μεταξύ Συμμάχων και Εταίρων σε διαδοχικές συνόδους κορυφής στη Μαδρίτη (1997), στην Ουάσινγκτον (1999), στην Πράγα (2002) και στην Κωνσταντινούπολη (2004). Αυτές οι πρωτοβουλίες βασίστηκαν στις κοινές αξίες και αρχές που υποστηρίζουν τη συνεργασία και έδειξαν τη συνεχή δέσμευση για την επιδίωξη του βασικού αντικειμενικού στόχου της Σύμπραξης: την ενίσχυση και επέκταση της ειρήνης και της σταθερότητας εντός του Ευρω-Ατλαντικού χώρου και πέραν αυτού.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΕΣ ΟΡΟΣΗΜΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

- 1991** Πρώτη συνεδρίαση του Βορειο-Ατλαντικού Συμβουλίου Συνεργασίας
- 1994** Έναρξη της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PfP). Καθιερώνονται οι Εταιρικές αποστολές στο NATO. Δημιουργείται ένα Κύτταρο Συντονισμού της Σύμπραξης στο Ανώτατο Αρχηγείο Συμμαχικών Δυνάμεων Ευρώπης (SHAPE)
- 1995** Ιδρύεται ένα Διεθνές Κέντρο Συντονισμού στο SHAPE
- 1996** Τα Εταιρικά κράτη συμμετέχουν στην NATOϊκή δύναμη που δημιουργήθηκε για την εφαρμογή της ειρηνευτικής συμφωνίας της Βοσνίας.
- 1997** Πρώτη συνεδρίαση του Ευρω-Ατλαντικού Συμβουλίου Σύμπραξης (EAPC), στην Sintra της Πορτογαλίας. Στις συνόδους κορυφής του NATO και του EAPC που ακολούθησαν στην Μαδρίτη της Ισπανίας, ενισχύθηκε ο επιχειρησιακός ρόλος της PfP
- 1998** Δημιουργία του Ευρω-Ατλαντικού Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Καταστροφών και της Ευρω-Ατλαντικής Μονάδας Αντιμετώπισης Καταστροφών
- 1999** Τρεις Εταίροι – η Δημοκρατία της Τσεχίας, η Ουγγαρία και η Πολωνία – εντάσσονται στο NATO. Ο διάλογος και η συνεργασία συμπεριλαμβάνονται στη Στρατηγική Αντίληψη της Συμμαχίας,

ως μέρη των θεμελιωδών της καθηκόντων ασφάλειας.

Στην Σύνοδο Κορυφής της Ουάσινγκτον συμφωνείται η περαιτέρω ενίσχυση της PfP και του επιχειρησιακού της ρόλου. Τα Εταιρικά κράτη αναπτύσσουν στρατεύματα ως μέρος της NATOϊκής Δύναμης του Κοσσυφοπεδίου

- 2001** Στις 12 Σεπτεμβρίου, το EAPC συνέρχεται για να καταδικάσει τις τρομοκρατικές ενέργειες κατά των Ηνωμένων Πολιτειών και δεσμεύεται ότι θα καταπολεμήσει τη μάστιγα της τρομοκρατίας
- 2002** Μια ολοκληρωμένη αναθεώρηση οδηγεί στην ενίσχυση του EAPC και της PfP στη Σύνοδο Κορυφής της Πράγας. Ξεκινά το Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης κατά της Τρομοκρατίας
- 2003** Τα Εταιρικά κράτη συνεισφέρουν στρατεύματα στην NATOϊκή Διεθνή Δύναμη Βοήθειας για Ασφάλεια στο Αφγανιστάν
- 2004** Επτά Εταίροι – η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία – εντάσσονται στο NATO. Γίνονται περαιτέρω βήματα για την ενίσχυση της Σύμπραξης κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Κωνσταντινούπολης. Ξεκινά το Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης πάνω στην Οικοδόμηση Αμυντικών Θεσμών

Ευρω-Ατλαντικό Συμβούλιο Σύμπραξης

Το Ευρω-Ατλαντικό Συμβούλιο Σύμπραξης συγκεντρώνει τα μέλη του NATO και τους Εταίρους, 46 χώρες στο σύνολό τους σήμερα, σε ένα πολύπλευρο φόρουμ για τακτικό διάλογο και διαβούλευση σχετικά με θέματα πολιτικής και ασφάλειας. Χρησιμοποιεί επίσης ως το πολιτικό πλαίσιο για τις χωριστές διμερείς σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ του NATO και των χωρών που συμμετέχουν στη Σύμπραξη για την Ειρήνη.

Η απόφαση, το 1997, για τη δημιουργία του EAPC αντανάκλασε μια επιθυμία για πρόοδο πέραν των επιτευγμάτων του Βορειο-Ατλαντικού Συμβουλίου Συνεργασίας ώστε να δημιουργηθεί ένα φόρουμ ασφάλειας για μια πιο ενισχυμένη και λειτουργική σύμπραξη. Το νέο φόρουμ δημιουργήθηκε για να ανταποκριθεί στις ολοένα και πιο σύνθετες σχέσεις που αναπτύσσονταν με τους Εταίρους σύμφωνα με το πρόγραμμα PfP και στα πλαίσια της ειρηνευτικής επιχείρησης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, όπου στρατεύματα από 14 Εταιρικά κράτη αναπτύχθηκαν το 1996 για να υπηρετήσουν μαζί με τα στρατεύματα των Συμμάχων. Αυτά τα επιπλέον βήματα έγιναν παράλληλα για την ενίσχυση του ρόλου της Σύμπραξης για την Ειρήνη, αυξάνοντας τη συμμετοχή των Εταιρικών κρατών στη λήψη αποφάσεων και στο σχεδιασμό σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της Σύμπραξης. Η δημιουργία του EAPC διέυρνε επίσης τα όρια του πλαισίου της Σύμπραξης, που είχε αρχικά αναπτυχθεί για να δεχθεί πρώην χώρες του Συμφώνου της Βαρσοβίας, ώστε να μπορεί να συμπεριλάβει αδέσμευτα κράτη της Δυτικής Ευρώπης.

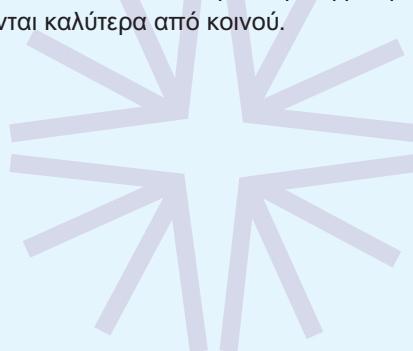
Μαζί με τις βραχυπρόθεσμες διαβουλεύσεις στο EAPC σχετικά με τρέχοντα ζητήματα πολιτικής και ασφάλειας, πραγματοποιείται και μακροπρόθεσμη διαβούλευση και συνεργασία σε ευρύ φάσμα τομέων. Στους τομείς αυτούς περιλαμβάνονται, αλλά δεν περιορίζονται μόνον σε αυτούς, οι επιχειρήσεις διαχείρισης κρίσεων και υποστήριξης της ειρήνης· τα περιφερειακά ζητήματα· έλεγχος των εξοπλισμών και ζητήματα σχετικά με τη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής· η διεθνής τρομοκρατία· τα αμυντικά ζητήματα, όπως ο σχεδιασμός, η κατάρτιση προϋπολογισμού, η πολιτική και η στρατηγική· ο σχεδιασμός έκτακτης πολιτικής ανάγκης και η ετοιμότητα έναντι καταστροφών· η συνεργασία στους εξοπλισμούς· η πυρηνική ασφάλεια· ο πολιτικο-στρατιωτικός συντονισμός για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας· και η επιστημονική συνεργασία.

> Οι συνεδριάσεις του Ευρω-Ατλαντικού Συμβουλίου Σύμπραξης προεδρεύονται από το Γενικό Γραμματέα του NATO.

Το EAPC έχει στη διάθεσή του σειρά επιλογών, ανάλογα με τα θέματα που συζητούνται, πράγμα που επιτρέπει την πραγματοποίηση συναντήσεων μεταξύ όλων των Συμμάχων και Εταίρων ή σε μικρότερες αλλά ανοικτές ομάδες εργασίας. Η ευελιξία αυτή είναι το κλειδί της επιτυχίας.

Τα περισσότερα Εταιρικά κράτη έχουν καθιερώσει διπλωματικές αποστολές στην έδρα του NATO στις Βρυξέλλες, γεγονός που διευκολύνει την τακτική επικοινωνία και καθιστά δυνατή την πραγματοποίηση διαβούλευσης όποτε παρουσιαστεί ανάγκη. Οι συνεδριάσεις του EAPC πραγματοποιούνται μηνιαίως σε επίπεδο πρεσβευτών, ετησίως σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών και Άμυνας και αρχηγών ΓΕΕΘΑ, όπως επίσης και περιστασιακά σε επίπεδο συνόδου κορυφής. Από το 2005, ένα νέο Φόρουμ Ασφάλειας Υψηλού Επιπέδου του EAPC θα συνέρχεται ετησίως για να συζητεί σημαντικά ζητήματα ασφάλειας και να εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το NATO και τα Εταιρικά κράτη μπορούν να τα χειρίζονται καλύτερα από κοινού.

Σύμπραξη για την Ειρήνη

Βασισμένος στην πρακτική συνεργασία και στη δέσμευση στις δημοκρατικές αρχές που στηρίζουν την ίδια τη Συμμαχία, ο σκοπός της Σύμπραξης για την Ειρήνη είναι η αύξηση της σταθερότητας, η μείωση των απειλών κατά της ειρήνης και η οικοδόμηση ενισχυμένων σχέσεων ασφάλειας ανάμεσα στα μεμονωμένα Εταιρικά κράτη και το NATO, όπως και μεταξύ των Εταιρικών κρατών.

Το βασικό στοιχείο του προγράμματος της PfP είναι η σύμπραξη που διαμορφώνεται χωριστά ανάμεσα σε κάθε Εταιρικό κράτος και το NATO, που είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε Εταίρου και εφαρμόζεται από κοινού στο επίπεδο και το ρυθμό που επιλέγει η κάθε συμμετέχουσα κυβέρνηση. Μέσω της Σύμπραξης για την Ειρήνη, αναπτύχθηκε εκτενής σειρά εργαλείων για την ενίσχυση της υλοποίησης των επιδιώξεων και αντικειμενικών στόχων της PfP και την πρακτική εφαρμογή των ιδεών. Τα όργανα και οι πρωτοβουλίες, που αναπτύχθηκαν και περιγράφονται κατωτέρω, παρέχουν ένα πλαίσιο τόσο για διμερείς όσο και για πολυμερείς ενέργειες, προσφέροντας στους Εταίρους αποτελεσματικά και διαφανή προγράμματα για την ενίσχυση της συμμετοχής τους στο NATO.

> Η Κροατία υπογράφει το Έγγραφο Πλαίσιο της Σύμπραξης για την Ειρήνη το Μάιο του 2000.

Η επίσημη βάση για τη Σύμπραξη για την Ειρήνη είναι το Έγγραφο Πλαίσιο, το οποίο καθορίζει συγκεκριμένες προϋποθέσεις για κάθε Εταιρικό κράτος. Κάθε Εταιρικό κράτος αναλαμβάνει ορισμένες εκτεταμένες πολιτικές δεσμεύσεις για τη διαφύλαξη των δημοκρατικών κοινωνιών· τη διατήρηση των αρχών διεθνούς δικαίου· την εκπλήρωση υποχρεώσεων σύμφωνα με το Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την Τελική Πράξη του Ελσίνκι και τις διεθνείς συμφωνίες για αφοπλισμό και έλεγχο των εξοπλισμών· την αποφυγή απειλής ή χρήσης βίας κατά των άλλων κρατών· το σεβασμό των υφιστάμενων συνόρων· και την ειρηνική επίλυση των διαφορών. Επίσης, αναλαμβάνονται συγκεκριμένες δεσμεύσεις για την προώθηση της διαφάνειας στο σχεδιασμό εθνικής άμυνας και στην κατάρτιση προϋπολογισμού, για την καθιέρωση δημοκρατικού ελέγχου επί των ενόπλων δυνάμεων και την ανάπτυξη της δυνατότητας για κοινή δράση με το NATO σε ειρηνευτικές και ανθρωπιστικές επιχειρήσεις. Το Έγγραφο Πλαίσιο διατηρεί επίσης τη δέσμευση από μέρους των Συμμάχων για διαβούλευση με οποιοδήποτε Εταιρικό κράτος διαβλέπει άμεση απειλή κατά της εδαφικής του ακεραιότητας, της πολιτικής ανεξαρτησίας ή της ασφάλειας – ένας μηχανισμός που, για παράδειγμα, η Αλβανία και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας* χρησιμοποίησαν κατά τη διάρκεια της κρίσης του Κοσσυφοπεδίου.

Τα Εταιρικά κράτη επιλέγουν χωριστές δραστηριότητες βάσει των φιλοδοξιών και ικανοτήτων τους. Αυτές υποβάλλονται στους Συμμάχους σε ένα Έγγραφο Παρουσίασης. Στη συνέχεια, ένα Ατομικό Πρόγραμμα Σύμπραξης αναπτύσσεται και συμφωνείται από κοινού μεταξύ NATO και κάθε Εταιρικού κράτους. Αυτά τα διετή προγράμματα σχεδιάζονται βάσει ενός ευρέος φάσματος δραστηριοτήτων, σύμφωνα με τα συγκεκριμένα συμφέροντα και τις ανάγκες κάθε χώρας. Η συνεργασία εστιάζει κυρίως στο αμυντικό έργο, την αμυντική μεταρρύθμιση και τη διαχείριση των συνεπειών της αμυντικής μεταρρύθμισης, αλλά ουσιαστικά άπτεται κάθε τομέα δραστηριότητας του NATO, όπου συμπεριλαμβάνονται η αμυντική πολιτική και ο αμυντικός σχεδιασμός, πολιτικο-στρατιωτικές σχέσεις, η εκπαίδευση και η εξάσκηση, η αεράμυνα, οι επικοινωνίες και τα συστήματα πληροφορικής, η διαχείριση κρίσεων και ο σχεδιασμός έκτακτης πολιτικής ανάγκης.

Σημαντικές πρωτοβουλίες δρομολογήθηκαν κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Ουάσινγκτον τον Απρίλιο του 1999 για την αύξηση της επιχειρησιακής εστίασης της Σύμπραξης για την Ειρήνη και τη συμμετοχή των Εταιρικών κρατών στη λήψη αποφάσεων και το σχεδιασμό της PfP. Συμπεριλάμβαναν την καθιέρωση μιας Γενικής Ιδέας Επιχειρησιακών Δυνατοτήτων και ενός Πολιτικο-Στρατιωτικού Πλαισίου. Επίσης θεσπίστηκε ένα Ενισχυμένο Πρόγραμμα Εξάσκησης και Εκπαίδευσης για να βοηθήσει στην ενίσχυση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των Εταιρικών κρατών μέσω της εξάσκησης και εκπαίδευσης των στρατιωτικών τους.

Η Γενική Ιδέα Επιχειρησιακών Δυνατοτήτων αναπτύχθηκε για τη βελτίωση της ικανότητας των Συμμαχικών και Εταιρικών δυνάμεων να λειτουργούν από κοινού στις NATOϊκές επιχειρήσεις της PfP. Σκοπός είναι η παροχή ενισχυμένης ευελιξίας κατά την ένωση προσαρμοσμένων «πακέτων» δυνάμεων για την οικοδόμηση και τη διατήρηση των μελλοντικών NATOϊκών επιχειρήσεων της PfP. Ο μηχανισμός εστιάζει στις δυνάμεις και τις δυνατότητες που πιθανώς διατίθενται για τις επιχειρήσεις αυτές. Οι ενισχυμένες ειρηνικές εργασιακές σχέσεις που αναπτύσσονται προοδευτικά ανάμεσα στα Εταιρικά και τα Συμμαχικά αρχηγεία και το προσωπικό τους, καθώς και μεταξύ των Συμμαχικών και Εταιρικών σχηματισμών, διευκολύνουν την ενσωμάτωση των δυνάμεων αυτών στις NATOϊκές δυνάμεις. Στη Σύνοδο Κορυφής της Κωνσταντινούπολης, ορίστηκε ότι, ως μέρος της εφαρμογής της Γενικής Ιδέας Επιχειρησιακών Δυνατοτήτων, τα πρότυπα διαλειτουργικότητας και οι σχετικές εκτιμήσεις θα εναρμονιστούν με τους αντίστοιχους μηχανισμούς του NATO.

Το Πολιτικο-Στρατιωτικό Πλαίσιο διατυπώνει τις αρχές, τους όρους και τις λοιπές οδηγίες για συμμετοχή των Εταίρων σε πολιτικές διαβουλεύσεις και λήψη αποφάσεων, σε επιχειρησιακό σχεδιασμό και σε διευθετήσεις διοίκησης. Στην Κωνσταντινούπολη, δόθηκε έμφαση στην ανάγκη για συμμετοχή των Εταίρων νωρίτερα στη διαδικασία διαμόρφωσης αποφάσεων. Οι διατάξεις αυτού του εγγράφου πλαισίου εφαρμόζονται σε όλες τις NATOϊκές επιχειρήσεις με τους Εταίρους και επίσης χρησιμοποιούνται ως γενικές οδηγίες για τις Εταιρικές συνεισφορές σε άλλες NATOϊκές δραστηριότητες, όπως οι ασκήσεις και τα Ταμεία της PfP.

Για την καλύτερη ενσωμάτωση των Εταιρικών κρατών στο καθημερινό έργο της Σύμπραξης, συγκροτήθηκαν Επιτελικά Γραφεία της PfP σε πολλά αρχηγεία του NATO, επανδρωμένα με αξιωματούχους Εταιρικών

κρατών. Ένα Κύπταρο Συντονισμού της Σύμπραξης στην Επιχειρησιακή Διοίκηση του NATO, που εδρεύει στη Mons στο Βέλγιο, συμβάλλει στο συντονισμό της εξάσκησης και των ασκήσεων της PfP. Επιπλέον, ένα Διεθνές Κέντρο Συντονισμού παρέχει ευκολίες ενημέρωσης και σχεδιασμού για όλα τα μη NATOϊκά κράτη που συνεισφέρουν στρατεύματα στις NATOϊκές ειρηνευτικές επιχειρήσεις (βλέπε σελ. 23).

Για την εξασφάλιση της καλύτερης λειτουργίας των Εταιρικών δυνάμεων μαζί με τους στρατούς του NATO στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις, παρέχεται καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις διαλειτουργικότητας ή δυνατότητας, σύμφωνα με τη Διαδικασία Σχεδιασμού και Αναθεώρησης της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PARP). Αυτή η διαδικασία συνέβαλε σημαντικά στη στενή συνεργασία των Εταιρικών κρατών στις NATOϊκές επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης στα Βαλκάνια και το Αφγανιστάν. Ο μηχανισμός του PARP έχει διαμορφωθεί βάσει του συστήματος σχεδιασμού δυνάμεων του ίδιου του NATO και παρέχεται στους Εταίρους προαιρετικά. Οι στόχοι σχεδιασμού ή οι Επιδιώξεις της Σύμπραξης γίνονται αντικείμενο διαπραγμάτευσης με κάθε συμμετέχον κράτος και εκτεταμένες αναθεωρήσεις μετρούν την πρόοδο. Με τον καιρό, οι απαιτήσεις της PARP έγιναν πιο πολύπλοκες και επιτακτικές και συνδέονται με τις βελτιώσεις των δυνατοτήτων που έχουν καθορίσει οι ίδιοι οι Σύμμαχοι. Η PARP χρησιμοποιείται επίσης από τους Εταίρους για την ανάπτυξη αποτελεσματικών, οικονομικά προσιτών και βιώσιμων ενόπλων δυνάμεων και την προώθηση προσπάθειών για ευρύτερη αμυντική μεταρρύθμιση. Αυτός ο μηχανισμός έπαιξε, για παράδειγμα, σημαντικό ρόλο στις ολοκληρωμένες αμυντικές μεταρρυθμίσεις της Ουκρανίας (βλέπε σελ. 25).

Ορισμένες πρωτοβουλίες της Σύμπραξης βοηθούν τους Εταίρους να διαχειριστούν τις συνέπειες της αμυντικής μεταρρύθμισης, με πλέον αξιοσημείωτη την πολιτική του Ταμείου της PfP (βλέπε πλαίσιο σελ. 28), η οποία παρέχει πρακτική υποστήριξη για την ασφαλή καταστροφή των ναρκών κατά προσωπικού και των πλεονασματικών όπλων, καθώς και την επανεκπαίδευση του στρατιωτικού προσωπικού και τη μετατροπή των στρατιωτικών βάσεων.

> Ελβετικό ελικόπτερο της KFOR πετά πάνω από την Πρίστινα, στο Κοσσυφοπέδιο: Η προώθηση της συνεργασίας στις ΝΑΤΟϊκές ειρηνευτικές επιχειρήσεις είναι κύριο μέλημα της Σύμπραξης.

Βάθυνση της συνεργασίας

Στη Σύνοδο Κορυφής της Πράγας τον Νοέμβριο του 2002 έγιναν περαιτέρω βήματα για να βαθύνει η συνεργασία μεταξύ ΝΑΤΟ και Εταιρικών κρατών. Μια εκτεταμένη αναθεώρηση του EAPC και της Σύμπραξης για την Ειρήνη συνέστησε την ενδυνάμωση του πολιτικού διαλόγου με τους Εταίρους και την περαιτέρω ενίσχυση της συμμετοχής τους στο σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και την εποπτεία των δραστηριοτήτων στις οποίες συμμετέχουν.

Ένας νέος μηχανισμός συνεργασίας, το Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης, παρουσιάστηκε στην Πράγα. Το πρώτο προς ανάπτυξη ήταν το Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης κατά της Τρομοκρατίας (βλέπε σελ. 15). Άλλη μια νέα πρωτοβουλία ήταν το Ατομικό Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης (IPAP), το οποίο, δεν σχεδιάζεται βάσει μιας λίστας δραστηριοτήτων, αλλά επιτρέπει στη Συμμαχία να προσαρμόζει τη βοήθειά της προς τα ενδιαφερόμενα Εταιρικά κράτη που είχαν ζητήσει μια πιο διαρθρωμένη υποστήριξη για εγχώριες μεταρρυθμίσεις, κυρίως στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες και περιστάσεις τους (βλέπε πλαίσιο).

Οικοδομώντας πάνω στην πρόοδο που σημειώθηκε στην Πράγα, στη Σύνοδο Κορυφής της Κωνσταντινούπολης τον Ιούνιο του 2004 έγιναν και άλλα βήματα για την ενίσχυση της Ευρω-Ατλαντικής Σύμπραξης και την περαιτέρω προσαρμογή της, για την αντιμετώπιση των σημαντικότερων θεματικών ζητημάτων και το

χειρισμό των ξεχωριστών αναγκών και δυνατοτήτων των Εταίρων. Θεσπίστηκε ένα Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης πάνω στην Οικοδόμηση των Αμυντικών Θεσμών για την ενθάρρυνση και υποστήριξη των Εταίρων στην οικοδόμηση αποτελεσματικών και δημοκρατικά υπεύθυνων αμυντικών θεσμών (βλέπε σελ. 24).

Οι Εταίροι θα έχουν περισσότερες ευκαιρίες να ενισχύσουν τις συνεισφορές τους στις ΝΑΤΟϊκές επιχειρήσεις, χάρη στην πρώιμη εμπλοκή των κρατών που συνεισφέρουν στρατεύματα, στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην παροχή περισσότερων δυνατοτήτων για πολιτική διαβούλευση. Επιπλέον, η Γενική Ιδέα Επιχειρησιακών Δυνατοτήτων θα ενισχυθεί και οι Εταίροι θα έχουν τη δυνατότητα εκπροσώπησης στη Συμμαχική Διοίκηση Μετασχηματισμού, η οποία ευθύνεται για την προώθηση και εποπτεία του συνεχούς μετασχηματισμού των Συμμαχικών δυνάμεων και δυνατοτήτων. Αυτό θα συμβάλει στην προώθηση μεγαλύτερης στρατιωτικής διαλειτουργικότητας μεταξύ του ΝΑΤΟ και των δυνάμεων των Εταιρικών κρατών, καθώς και στο μετασχηματισμό των αμυνών ώστε να συμβαδίζουν με τους εξελισσόμενους επιχειρηματικούς ρόλους και τις δυνατότητες του ίδιου του ΝΑΤΟ.

Ελήφθη επίσης απόφαση για ειδική εστίαση σε συμφωνίες με Εταιρικά κράτη σε δύο στρατηγικά σημαντικές περιοχές, δηλαδή στον Καύκασο (Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν και Γεωργία) και στην Κεντρική Ασία (Καζακστάν, Δημοκρατία της Κιργισίας, Τατζικιστάν,

Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν). Το NATO όρισε ειδικό αντιπρόσωπο για αυτές τις δύο περιοχές, καθώς και δύο αξιωματικούς συνδέσμους. Ο ρόλος τους είναι να βοηθούν και να παρέχουν συμβουλές για την εφαρμογή σχετικών θεμάτων των Ατομικών Σχεδίων Δράσης της Σύμπραξης, όπου κριθεί απαραίτητο, καθώς και των Σχεδίων Δράσης της Σύμπραξης πάνω στην Οικοδόμηση Αμυντικών

Θεσμών και εναντίον της Τρομοκρατίας, όπως επίσης να παρέχουν συνεργασία όσον αφορά το μηχανισμό της PARP.

Περαιτέρω πληροφορίες:

www.nato.int/issues/eapc/index.html

www.nato.int/issues/pfpl/index.html

ΑΤΟΜΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ

Τα Ατομικά Σχέδια Δράσης της Σύμπραξης (IPAP), που ξεκίνησαν το Νοέμβριο του 2002 στη Σύνοδο Κορυφής της Πράγας, είναι ανοικτά σε κράτη που έχουν την πολιτική βούληση και ικανότητα να βαθύνουν τη σχέση τους με το NATO. Έχοντας αναπτυχθεί σε διετή βάση, τα σχέδια αυτά σκοπό έχουν να συγκεντρώσουν όλους τους ποικίλους μηχανισμούς συνεργασίας μέσω των οποίων ένας Εταίρος επικοινωνεί με τη Συμμαχία, εστιάζοντας τις δραστηριότητες ώστε να υποστηρίζουν καλύτερα τις προσπάθειές τους για εγχώρια μεταρρύθμιση.

Ένα IPAP θα πρέπει να διατυπώνει σαφώς τους στόχους και τις προτεραιότητες συνεργασίας κάθε Εταίρου και να διασφαλίζει ότι οι διάφοροι μηχανισμοί εν χρήσει αντιστοιχούν ακριβώς σ' αυτές τις προτεραιότητες. Το NATO θα παρέχει συγκεκριμένες, προσαρμοσμένες σε κάθε χώρα συμβουλές σχετικά με τους αντικειμενικούς στόχους μεταρρύθμισης. Ένας ενισχυμένος πολιτικός διάλογος για σχετικά θέματα μπορεί να αποτελεί αναπόσπαστο

μέρος μιας διαδικασίας IPAP. Τα IPAP θα διευκολύνουν επίσης το συντονισμό της διμερούς βοήθειας που παρέχεται από κάθε Σύμμαχο και Εταίρο, καθώς και το συντονισμό των προσπαθειών με άλλους σχετικούς διεθνείς θεσμούς.

Οι αντικειμενικοί στόχοι που καλύπτονται εμπίπτουν στις γενικές κατηγορίες των θεμάτων πολιτικής και ασφάλειας· των θεμάτων άμυνας, ασφάλειας και των στρατιωτικών θεμάτων· της πληροφόρησης του κοινού· της επιστήμης και του περιβάλλοντος· του σχεδιασμού έκτακτης πολιτικής ανάγκης· και των διοικητικών θεμάτων όπως και των θεμάτων προστατευτικής ασφάλειας και πόρων.

Το Νοέμβριο του 2004, η Γεωργία έγινε η πρώτη χώρα που διέθετε IPAP με το NATO. Επί του παρόντος αναπτύσσονται IPAP με το Αζερμπαϊτζάν και το Ουζμπεκιστάν. Ενδιαφέρον για ανάπτυξη ενός τέτοιου σχεδίου έχει εκφράσει και η Αρμενία.

> Η Ευρω-Ατλαντική Σύμπραξη ενισχύθηκε περαιτέρω κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Κωνσταντινούπολης τον Ιούνιο του 2004.

Διάλογος για ασφάλεια και συνεργασία

Καθώς εξελίσσεται το περιβάλλον ασφάλειας, έτσι εξελίσσεται και η Ευρω-Ατλαντική Σύμπραξη για να χειριστεί μια πληθώρα ζητημάτων ασφάλειας καίριας σημασίας τόσο για τους Συμμάχους όσο και για τους Εταίρους. Οι τακτικές ανταλλαγές απόψεων αφορούν την εξέλιξη των καταστάσεων ασφάλειας στα Βαλκάνια και το Αφγανιστάν, όπου οι Συμμαχικοί και Εταιρικοί ειρηνευτές αναπτύσσονται μαζί. Δρομολογούνται πρωτοβουλίες για την προώθηση και το συντονισμό της πρακτικής συνεργασίας και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας σε σημαντικούς τομείς, όπως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικών με τη διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των μικρών και ελαφρών όπλων.

Πολλές προκλήσεις ασφάλειας αντιμετωπίζονται καλύτερα χάρη στη στενή συνεργασία με γειτονικές χώρες. Το EAPC και το πρόγραμμα PfP παρέχουν επίσης ένα πλαίσιο εντός του οποίου προωθείται και υποστηρίζεται η συνεργασία σε σημαντικά ζητήματα μεταξύ των Εταιρικών κρατών σε περιφερειακό και υποπεριφερειακό επίπεδο, κυρίως στη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη, τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία.

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας είναι σήμερα μία από τις κορυφαίες προτεραιότητες του NATO. Οι επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες οδήγησαν το NATO για πρώτη φορά στην επίκληση του άρθρου 5 (της ενότητας της ιδρυτικής συνθήκης της Συμμαχίας που αφορά τη συλλογική άμυνα). Σε συνάντηση που έγινε πολύ βιαστικά την επόμενη ημέρα, οι πρεσβευτές του NATO και των Εταιρικών κρατών καταδίκασαν ανεπιφύλακτα τις επιθέσεις και δεσμεύτηκαν ότι θα καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταπολεμήσουν τη μάστιγα της τρομοκρατίας.

«Αισθανόμαστε φρίκη για αυτές τις πράξεις βαρβαρότητες και τις καταδικάζουμε ανεπιφύλακτα. Αυτές οι ενέργειες ήταν μια επίθεση στις κοινές μας αξίες. Δεν θα επιτρέψουμε να τεθούν σε κίνδυνο αυτές οι αξίες από όσους ακολουθούν το μονοπάτι της βίας. Δεσμευόμαστε ότι θα καταβάλλουμε κάθε προσπάθεια για την καταπολέμηση της μάστιγας της τρομοκρατίας. Είναι κοινή πεποίθηση ότι τα ιδανικά της σύμπραξης και της συνεργασίας θα υπερισχύσουν».

(Δήλωση EAPC, 12 Σεπτεμβρίου 2001)

Η αλληλεγγύη που εκφράστηκε εκείνη την ημέρα από τα μέλη του EAPC – που εκτεινόταν από τη Βόρειο Αμερική και την Ευρώπη έως την Κεντρική Ασία – και η συνεργασία που έκτοτε εκδηλώθηκε για την εκστρατεία κατά της τρομοκρατίας δείχνουν πως οι πρωτοβουλίες της Σύμπραξης του NATO έχουν σπείρει τους σπόρους μιας πραγματικής Ευρω-Ατλαντικής κουλτούρας ασφάλειας.

Η κοινή αποφασιστικότητα για ένωση των δυνάμεων κατά της απειλής της τρομοκρατίας βρήκε συγκεκριμένη έκφραση στην έναρξη του Σχεδίου Δράσης της Σύμπραξης εναντίον της Τρομοκρατίας κατά τη Σύνοδο Κορυφής της Πράγας. Αυτό το Σχέδιο Δράσης παρέχει ένα πλαίσιο για συνεργασία και ανταλλαγή τεχνογνωσίας σ' αυτόν τον τομέα μέσω πολιτικής διαβούλευσης και πρακτικών μέτρων. Οδηγεί σε βελτιωμένη ανταλλαγή στρατιωτικών πληροφοριών και συνεργασία σε τομείς όπως η ασφάλεια των συνόρων, η εξάσκηση και οι ασκήσεις οι σχετικές με την τρομοκρατία και η ανάπτυξη δυνατοτήτων για άμυνα κατά τρομοκρατικής επίθεσης ή αντιμετώπιση των συνεπειών μιας τέτοιας επίθεσης (βλέπε σελ. 32). Προωθεί επίσης το έργο για τη διασφάλιση της φυσικής ασφάλειας και της ασφαλούς καταστροφής πλεονασματικών πυρομαχικών και μικρών όπλων και ελαφρού οπλισμού, όπως φορητοί εκτοξευτές πυραύλων και χειρόβομβίδων.

Αντιμετώπιση της διάδοσης

Όπλα μαζικής καταστροφής

Η αντιμετώπιση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής (WMD) είναι μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις ασφάλειας του 21ου αιώνα. Ο διάλογος του NATO με τους Εταίρους παίζει διακριτό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της μη διάδοσης της Συμμαχίας. Η πίστη και η εμπιστοσύνη είναι οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την επιτυχία των προσπαθειών μη διάδοσης και μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω της ειλικρίνειας και της διαφάνειας.

Μέσω των διαβουλεύσεων με τους Εταίρους, η Συμμαχία προσπαθεί να αυξήσει την κοινή κατανόηση και ανταλλαγή πληροφοριών σε ζητήματα διάδοσης. Τέτοιες διαβουλεύσεις, που πραγματεύονται τόσο πολιτικές όσο και αμυντικές προσπάθειες και εμπλέκουν τα υπουργεία Εξωτερικών αλλά και Άμυνας, συμβάλλουν επωφελώς στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης. Επιπλέον, πολλά Εταιρικά κράτη διαθέτουν ισχυρή υποδομή όσον αφορά την ετοιμότητα για αντιμετώπιση ενδεχόμενων κινδύνων WMD και, συνεπώς, μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά και να ενισχύσουν τις κοινές προσπάθειες σ' αυτόν τον τομέα.

Αρκετά σεμινάρια και εργαστήρια έχουν εξετάσει συγκεκριμένα ζητήματα. Στα θέματα συμπεριλήφθηκαν σε βάθος συζητήσεις σχετικές με το θέμα «Άνθρακας – διδάγματα», όπου προσδιορίστηκαν κάποια από τα σημαντικότερα σημεία σχεδιασμού έκτακτης ανάγκης που προέκυψαν από τα γεγονότα του φθινοπώρου του 2001 στις Ηνωμένες Πολιτείες και αλλού. Ένα άλλο θέμα ήταν τα προβλήματα που σχετίζονται με τους περιβαλλοντικούς βιομηχανικούς κινδύνους και άλλες ιατρικο-επιχειρησιακές προκλήσεις.

Τα εργαστήρια του EAPC για τους πιθανούς κινδύνους που σχετίζονται με τα βιολογικά και χημικά όπλα επέτρεψαν στους Εταίρους την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διαμόρφωση βέλτιστων πρακτικών. Υπό συζήτηση βρίσκεται η έρευνα και ανάπτυξη για τις νέες δυνατότητες και τον εξοπλισμό που σκοπό έχουν την προστασία από τους παράγοντες WMD, διευκολύνοντας την κατανόηση των καλύτερων δυνατών μέσων για την ενίσχυση της γενικότερης ετοιμότητας.

> Η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής συνιστά σημαντική πρόκληση ασφαλείας τον 21ο αιώνα.

Οι εμπειρογνώμονες αφοπλισμού από το NATO και τα Εταιρικά κράτη είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν το θέμα της διάδοσης των WMD από άποψη πολιτικής και ανταλλαγής στρατιωτικών πληροφοριών. Οι διαβουλεύσεις εστίασαν σε ορισμένες από τις κύριες τάσεις που χαρακτηρίζουν τη διάδοση και συμπεριέλαβαν παρουσιάσεις από τα κράτη που δεν είναι μέλη του EAPC (όπως η Κίνα, η Ιαπωνία, το Ισραήλ και η Νότιος Κορέα) από περιφερειακή άποψη. Οι Εταίροι αντάλλαξαν πληροφορίες για τις πρακτικές ελέγχου εξαγωγών και την εφαρμογή των πρόσφατων πρωτοβουλιών μη διάδοσης, όπως η Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1540.

Τα Συμμαχικά μέλη ενημέρωσαν επίσης τους Εταίρους σχετικά με τις δραστηριότητες του NATO πάνω στο συγκεκριμένο τομέα της χημικής, βιολογικής, ραδιολογικής και πυρηνικής (CBRN) άμυνας, και ιδιαίτερα τη δημιουργία και ανάπτυξη του Τάγματος Χημικής, Βιολογικής, Ραδιολογικής και Πυρηνικής (CBRN) Άμυνας του NATO.

Δράση κατά των ναρκών και των μικρών όπλων

Οι κίνδυνοι που προκύπτουν από την εξάπλωση φθηνών και παντός είδους πολεμικών όπλων προκάλεσαν αυξανόμενη διεθνή ανησυχία. Λόγω του ότι αποκτούνται εύκολα και είναι εύκολα στη χρήση, τα μικρά όπλα βοηθούν στην τροφοδότηση και την παράταση ένοπλων συγκρούσεων. Επίσης ολοένα και συχνότερα, οι στόχοι και τα θύματα της αύξησης βίας είναι πολίτες. Σύμφωνα με τα Ηνωμένα Έθνη και

άλλες πηγές, από τους τέσσερα εκατομμύρια θανάτους που σχετίζονται με πόλεμο κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, το 90% ήταν πολίτες και από αυτούς το 80% γυναίκες και παιδιά. Εκτιμάται ότι υπάρχουν πάνω από μισό δισεκατομμύριο μικρά όπλα και ελαφρύς οπλισμός στον κόσμο – αρκετά ώστε να αντιστοιχεί ένα όπλο ανά 12 άτομα. Ενοχοποιούνται για πάνω από 1.000 θανάτους κάθε μέρα. Στην περίπτωση των ναρκών κατά προσωπικού, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, ο συνολικός αριθμός των ναρκών που είναι θαμμένες στο έδαφος ανέρχεται παγκοσμίως σε 100 εκατομμύρια. Κατά μέσο όρο, μια νάρκη ξηράς εκρήγνυται κάθε 22 λεπτά, σκοτώνοντας ή ακρωτηριάζοντας περίπου 26.000 άτομα κάθε χρόνο.

Πολύπλευρες πρωτοβουλίες δρομολογήθηκαν σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης των μικρών όπλων και την αντιμετώπιση της ανάγκης για ανθρωπιστική δράση κατά των ναρκών. Το NATO και τα Εταιρικά κράτη προσπαθούν να ενισχύσουν αυτές τις προσπάθειες, συνεισφέροντας την πολιτικο-στρατιωτική τεχνογνωσία της Σύμπραξης για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων στην Ευρω-Ατλαντική περιοχή.

Το EAPC συγκρότησε μια Ad Hoc Ομάδα Εργασίας πάνω στα Μικρά Όπλα και τον Ελαφρύ Οπλισμό και τη Δράση κατά των Ναρκών, παρέχοντας ένα φόρουμ για ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τον καλύτερο δυνατό έλεγχο της μεταφοράς αυτών των όπλων, για παράδειγμα, μέσω των ελέγχων στις εθνικές εξαγωγές

> Η εξάπλωση των μικρών όπλων και του ελαφρού οπλισμού προκαλεί αυξανόμενη διεθνή ανησυχία.

και τους μηχανισμούς επιβολής των. Το πρόγραμμα PfP προσπαθεί επίσης να προωθήσει την εξάσκηση στη διαχείριση των αποθεμάτων και στην ασφαλή αποθήκευση, διάθεση και καταστροφή πλεονασματικών αποθεμάτων, καθώς και στη συλλογή και καταστροφή όπλων κατά τη διάρκεια των ειρηνευτικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, παρέχεται ειδικά προσαρμοσμένη βοήθεια σε κάθε χώρα κατόπιν αιτήσεώς της.

Το ζήτημα των ναρκών ξηράς συζητείται στην ίδια ομάδα εργασίας καθώς και μέσω του προγράμματος PfP. Σεμινάρια και εργαστήρια εστίασαν σε συγκεκριμένες πτυχές του προβλήματος. Επίσης, ενώ η Υπηρεσία Δράσης κατά των Ναρκών των Ηνωμένων Εθνών φέρει κυρίως την ευθύνη για την ανθρωπιστική αποναρκοθέτηση επί του πεδίου, το NATO και τα Εταιρικά στρατεύματα που αναπτύχθηκαν στις ειρηνευτικές επιχειρήσεις στα Βαλκάνια και το Αφγανιστάν βοηθούσαν τακτικά τις πολιτικές οργανώσεις στις ανθρωπιστικές προσπάθειές τους για αποναρκοθέτηση. Στα Βαλκάνια, 26 εκατομμύρια τετραγωνικά μέτρα έχουν καθαριστεί από νάρκες και στο Αφγανιστάν, οι δυνάμεις της Διεθνούς Δύναμης Βοήθειας για Ασφάλεια (ISAF) βοηθούν στην εκκαθάριση ναρκών ξηράς στο Διεθνές Αεροδρόμιο της Καμπούλ και σε άλλα σημεία της περιοχής των επιχειρήσεών τους.

Ένας μηχανισμός Ταμείου της PfP (βλέπε σελ. 28) δημιουργήθηκε το 2000 για τη διοχέτευση κονδυλίων από έθνη δωρητές για υποστήριξη της καταστροφής των ναρκών ξηράς κατά προσωπικού. Πάνω από δύο εκατομμύρια νάρκες ξηράς κατά προσωπικού καταστράφηκαν το Δεκέμβριο του 2004 και πολλά προγράμματα έχουν προβλεφθεί για το μέλλον. Το πεδίο της πολιτικής του Ταμείου έχει έκτοτε διευρυνθεί για να καλύψει την καταστροφή πλεονασμάτων πυρομαχικών και μικρών όπλων και ελαφρού οπλισμού.

> Οι ειρηνευτές του NATO και των Εταίρων υποστηρίζουν συχνά ανθρωπιστικές προσπάθειες άρσης ναρκοπεδίων.

ΧΩΡΕΣ ΤΟΥ ΝΑΤΟ

Βέλγιο (1)

Βουλγαρία (2)

Καναδάς (3)

Δημοκρατία της Τσεχίας (4)

Δανία (5)

Εσθονία (6)

Γαλλία (7)

Γερμανία (8)

Ελλάδα (9)

Ουγγαρία (10)

Ισλανδία (11)

Ιταλία (12)

Λετονία (13)

Λιθουανία (14)

Λουξεμβούργο (15)

Κάτω Χώρες (16)

Νορβηγία (17)

Πολωνία (18)

Πορτογαλία (19)

Ρουμανία (20)

Σλοβακία (21)

Σλοβενία (22)

Ισπανία (23)

Τουρκία (24)

Ηνωμένο Βασίλειο (25)

Ηνωμένες Πολιτείες (26)

ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

Αλβανία (27)

Αρμενία (28)

Αυστρία (29)

Αζερμπαϊτζάν (30)

Λευκορωσία (31)

Κροατία (32)

Φινλανδία (33)

Γεωργία (34)

Ιρλανδία (35)

Καζακιστάν (36)

Δημοκρατία της Κιργισίας (37)

Μολδαβία (38)

Ρωσία (39)

Σουηδία (40)

Ελβετία (41)

Τατζικιστάν (42)

η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας* (43)

Τουρκμενιστάν (44)

Ουκρανία (45)

Ουζμπεκιστάν (46)

* Η Τουρκία αναγνωρίζει τη Δημοκρατία της Μακεδονίας με τη συνταγματική της ονομασία.

Επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης

> Τα Εταιρικά κράτη συνεισφέρουν σημαντικά στη Διεθνή Δύναμη Βοήθειας για Ασφάλεια στο Αφγανιστάν.

Τα Εταιρικά κράτη έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο στις ΝΑΤΟϊκές επιχειρήσεις υποστήριξης της ειρήνης στα Βαλκάνια και τώρα επίσης συμβάλλουν σημαντικά στην αποστολή του ΝΑΤΟ στο Αφγανιστάν. Η συμμετοχή των Εταιρικών κρατών σ' αυτές τις επιχειρήσεις ενισχύει την ασφάλεια στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο και πέρα από αυτόν. Δίνει τη δυνατότητα στις Εταιρικές δυνάμεις να αποκτήσουν πρακτική εμπειρία ως προς τη συνεργασία με τις Συμμαχικές δυνάμεις βοηθώντας στην αποκατάσταση της σταθερότητας στις περιοχές της κρίσης. Βοηθά επίσης στην ανακούφιση μελών της Συμμαχίας από το βάρος του πολλαπλασιασμού των αποστολών. Επιπλέον, η Εταιρική εμπλοκή σε μια ΝΑΤΟϊκή επιχείρηση υπογραμμίζει την ευρεία διεθνή ομοφωνία για παροχή βοήθειας στη διαχείριση των κρίσεων και την αποτροπή της εξάπλωσης της αστάθειας.

Στρατιώτες από πολλά Εταιρικά κράτη συνήθισαν να συνεργάζονται με τους ΝΑΤΟϊκούς ομόλογούς τους, μαθαίνοντας τον τρόπο λειτουργίας της Συμμαχίας κάτω από πολύπλοκες και δύσκολες περιστάσεις. Αυτό, περισσότερο από κάθε άλλο παράγοντα, ήταν αποφασιστικό για τη βελτίωση των σχέσεων και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και κατανόησης μεταξύ των στρατιωτικών δυνάμεων, οι οποίες, μέχρι το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, σχημάτιζαν εχθρικές συμμαχίες που τις έφερναν σε αντιπαράθεση σε μια διαιρεμένη ήπειρο. Σήμερα, το ΝΑΤΟ και τα Εταιρικά κράτη συνεργάζονται στο πεδίο για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

Η αποστολή στο Αφγανιστάν

Το ΝΑΤΟ είναι επικεφαλής της Διεθνούς Δύναμης Βοήθειας για Ασφάλεια (ISAF) στο Αφγανιστάν από τον Αύγουστο του 2003. Η αποστολή αυτής της δύναμης που αναπτύχθηκε κατόπιν εντολής των Ηνωμένων Εθνών είναι η παροχή βοήθειας στις αφγανικές αρχές στις προσπάθειές τους για επικράτηση ειρήνης και σταθερότητας στη χώρα, η οποία ανακάμπτει από δύο δεκαετίες εμφυλίου πολέμου και για αποτροπή της χρησιμοποίησής της και πάλι ως βάσης τρομοκρατών.

Η αρχική εντολή περιόριζε τις επιχειρήσεις της ISAF στην Καμπούλ και τις γύρω περιοχές, αλλά έκτοτε έχει επεκταθεί και πέρα από την πρωτεύουσα κατόπιν νέας εντολής των ΗΕ. Η παρουσία της ISAF σταδιακά επεκτάθηκε και στο βόρειο τμήμα της χώρας με τη συγκρότηση των Επαρχιακών Ομάδων Ανασυγκρότησης (PRTs) – ομάδων πολιτικού και στρατιωτικού προσωπικού που εργάζονται στις επαρχίες για την επέκταση της εξουσίας της κεντρικής κυβέρνησης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης και ανασυγκρότησης. Οι προετοιμασίες για την περαιτέρω επέκταση στις περιοχές δυτικά της Καμπούλ ξεκίνησαν το φθινόπωρο του 2004. Επίσης, επιπλέον στρατεύματα αναπτύχθηκαν επί οκτώ εβδομάδες για υποστήριξη της προεκλογικής διαδικασίας και κατά τη διάρκεια των προεδρικών εκλογών που διεξήχθησαν τον Οκτώβριο του 2004.

Το Σεπτέμβριο του 2004, δέκα Εταιρικά κράτη συμμετείχαν στην ISAF, ορισμένα παρέχοντας πολύτιμες ειδικές δυνάμεις, όπως στρατιωτική αστυνομία και ομάδες αποναρκοθέτησης. Επίσης, Εταιρικά κράτη στην Κεντρική Ασία έπαιξαν αποφασιστικό ρόλο για τη διασφάλιση της παροχής διοικητικής μέριμνας στις δυνάμεις της ISAF, καθώς ο εξοπλισμός πρέπει να διασχίζει πολλά Εταιρικά κράτη προτού φθάσει στο Αφγανιστάν. Οι σχέσεις που αναπτύχθηκαν μέσω της Σύμπραξης για την Ειρήνη έθεσαν τη βάση για να συνάψουν οι Σύμμαχοι διμερείς συμφωνίες σχετικά με τη διαμετακόμιση υλικού διαμέσου αυτών των κρατών και την εγκατάσταση δυνάμεων και προμηθειών στα εδάφη τους. Για παράδειγμα, η Γερμανία και το Ουζμπεκιστάν κατέληξαν σε επίσημη συμφωνία για τη χρήση του στρατιωτικού αεροδρομίου στην Termez, κοντά στα σύνορα με το Αφγανιστάν, για τη διασφάλιση μιας αερογέφυρας προς την Καμπούλ και τα βόρεια τμήματα του Αφγανιστάν· μια συμφωνία μεταξύ των Κάτω Χωρών και της Δημοκρατίας της Κιργισίας επιτρέπει στα ολλανδικά F-16 μαχητικά αεροσκάφη να χρησιμοποιούν το αεροδρόμιο στο Μπισκέκ· και η Γαλλία έχει συνάψει παρόμοια συμφωνία με το Τατζικιστάν, σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται να λειτουργεί ένα κομβικό σημείο διοικητικής μέριμνας στο Dushanbe. Δεδομένης της ποικιλόμορφης εθνικής σύνθεσης του Αφγανιστάν, πολλοί Εταίροι της Κεντρικής Ασίας ασκούν επίσης επιρροή σε σημαντικούς τοπικούς παράγοντες, τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιούν για την υποστήριξη αντικειμενικών στόχων της ISAF.

Το είδος βοήθειας που παρέχεται από τους Εταίρους στην ISAF, μια επιχείρηση μακριά από την παραδοσιακή περίμετρο του NATO, είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους η Σύμπραξη είναι τόσο σημαντική για τη Συμμαχία.

Οι επιχειρήσεις στα Βαλκάνια

Από την αρχική ανάπτυξη της πρώτης ειρηνευτικής αποστολής της Συμμαχίας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, τα Εταιρικά κράτη ήταν αναπόσπαστο μέρος των NATOϊκών επιχειρήσεων διατήρησης της ειρήνης στα Βαλκάνια. Με την πάροδο του χρόνου, το 10% των στρατευμάτων που συμμετείχαν στην NATOϊκή επιχείρηση διατήρησης της ειρήνης στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη και το 18% των ειρηνευτικών στρατευμάτων που αποτελούσαν τη Δύναμη του Κοσσυφοπέδιου (KFOR) ήταν συνεισφορά των Εταιρικών κρατών και άλλων μη NATOϊκών χωρών.

Βοσνία και Ερζεγοβίνη

Στρατεύματα από 14 Εταιρικά κράτη αποτέλεσαν μέρος της Δύναμης Υλοποίησης (IFOR) που αναπτύχθηκε στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, μετά την υπογραφή της Ειρηνευτικής Συμφωνίας του Dayton στις 14 Δεκεμβρίου 1995. Κατόπιν εντολής των Ηνωμένων Εθνών για υλοποίηση των στρατιωτικών πτυχών της ειρηνευτικής συμφωνίας, αποστολή της IFOR ήταν ο τερματισμός των εχθροπραξιών· ο διαχωρισμός των ενόπλων δυνάμεων των πρόσφατα συγκροτημένων σωμάτων της πληγείσας από τον πόλεμο χώρας (Ομοσπονδία της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης και Republika Srpska)· και η εκχώρηση εδαφών μεταξύ των δύο περιοχών.

Η IFOR αντικαταστάθηκε από τη μικρότερη Δύναμη Σταθεροποίησης (SFOR) το Δεκέμβριο του 1996. Εκτός από την αποτροπή της επανάληψης των εχθροπραξιών και την προώθηση ενός κλίματος όπου θα μπορούσε να εξελιχθεί η ειρηνευτική διαδικασία, η αποστολή της SFOR επεκτάθηκε στην υποστήριξη των πολιτικών υπηρεσιών που συμμετείχαν στις

> Ένας Σουηδός ειρηνευτής της SFOR και ο σκύλος του ελέγχουν το έδαφος για νάρκες.

προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας για οικοδόμηση διαρκούς ειρήνης στη χώρα. Τα ειρηνευτικά στρατεύματα βοήθησαν πρόσφυγες και εκτοπισμένα άτομα να επιστρέψουν στα σπίτια τους και συνέβαλαν στην ανασυγκρότηση των βοσνιακών στρατιωτικών δυνάμεων. Καθώς η κατάσταση ασφάλειας σταδιακά βελτιωνόταν, ο αριθμός των ειρηνευτών στη χώρα προοδευτικά μειώθηκε από 60.000 στρατιώτες που είχαν αρχικά αναπτυχθεί σε μόλις 7.000 το 2004.

Η ΝΑΤΟϊκή επιχείρηση στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη έληξε το Δεκέμβριο του 2004, όταν οι ευθύνες για τη διατήρηση της ασφάλειας μεταφέρθηκαν στην αποστολή που ακολούθησε, της οποίας επικεφαλής ήταν η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επιτυχής εκπλήρωση της αποστολής της SFOR συνιστά απόδειξη της σωστής επιλογής για μια ευρεία, μακροχρόνια προοπτική ειρηνεύσης και ανασυγκρότησης. Δικαιώνονται επίσης η υπομονή και επιμονή που επέδειξαν Σύμμαχοι και Εταιρικά κράτη σε όλη την περιοχή των Βαλκανίων κατά τη διάρκεια της προηγούμενης δεκαετίας και που συνεχίζουν να επιδεικνύουν όσον αφορά το Κοσσυφοπέδιο.

Η λήξη της SFOR δεν σήμαινε και το τέλος της εμπλοκής του ΝΑΤΟ στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Το ΝΑΤΟ διατήρησε το στρατιωτικό αρχηγείο του στη χώρα, το οποίο εστιάζει στην παροχή βοήθειας στις βοσνιακές αρχές όσον αφορά την αμυντική μεταρρύθμιση και την προετοιμασία της χώρας για να αποτελέσει μέλος της Σύμπραξης για την Ειρήνη. Ασχολείται επίσης με την αντιτρομοκρατία, τη σύλληψη υπόπτων εγκληματιών πολέμου και τη συλλογή στρατιωτικών πληροφοριών.

Κοσσυφοπέδιο

Μια ΝΑΤΟϊκή δύναμη διατήρησης της ειρήνης που αναπτύχθηκε στη Σερβική επαρχία του Κοσσυφοπέδιου, ύστερα από μια Συμμαχική αεροπορική εκστρατεία 78 ημερών εναντίον στόχων στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, ανάγκασε το καθεστώς Μιλόσεβιτς να ανταποκριθεί στα αιτήματα της διεθνούς κοινότητας να αποσύρει τις σερβικές δυνάμεις από το Κοσσυφοπέδιο, να τερματίσει τη βίαιη καταστολή των εθνικά Αλβανών και να επιτρέψει την επιστροφή των προσφύγων.

Η σύναψη μιας Στρατιωτικής Τεχνικής Συμφωνίας μεταξύ ΝΑΤΟ και Γιουγκοσλάβων διοικητών επέτρεψε στη Δύναμη του Κοσσυφοπέδιου (KFOR) να αναπτυχθεί στην επαρχία τον Ιούνιο του 1999 κατόπιν εντολής των ΗΕ. Αποστολή της είναι η αποτροπή αναζωπύρωσης των εχθροπραξιών, η εξασφάλιση

ασφαλούς περιβάλλοντος και η υποστήριξη της διεθνούς ανθρωπιστικής προσπάθειας και του έργου της Αποστολής Προσωρινής Διοίκησης των Ηνωμένων Εθνών στο Κοσσυφοπέδιο (UNMIK).

Η πλήρης δύναμη της KFOR που αναπτύχθηκε αρχικά αριθμούσε περίπου 43.000 στρατιώτες. Λόγω των προοδευτικών μειώσεων των στρατευμάτων, μειώθηκε τουλάχιστον κατά το ήμισυ ο αριθμός αυτός. Τον Οκτώβριο του 2004, τη δύναμη των 18.000 στρατιωτών αποτελούσαν στρατεύματα από τα περισσότερα κράτη μέλη του ΝΑΤΟ, εννέα Εταιρικά κράτη και δύο άλλα μη ΝΑΤΟϊκά κράτη, δηλαδή την Αργεντινή και το Μαρόκο.

Σε στενή συνεργασία με την UNMIK, η KFOR βοηθά στην οικοδόμηση ενός ασφαλούς περιβάλλοντος στο Κοσσυφοπέδιο, όπου θα μπορεί να «καλλιεργηθεί» η ανάπτυξη της δημοκρατίας με διεθνή βοήθεια. Η αστική ανοικοδόμηση βρίσκεται υπό εξέλιξη ενώ η ασφάλεια και η κανονική ζωή έχουν εν μέρει αποκατασταθεί στην επαρχία. Ωστόσο, όπως έδειξε το ξέσπασμα ενδο-εθνικής βίας το Μάρτιο του 2004, υπάρχουν ακόμη σημαντικές αντιξοότητες και συνεχής ανάγκη για ισχυρή στρατιωτική παρουσία στο Κοσσυφοπέδιο.

Συνεργασία

Ένας από τους σημαντικότερους σκοπούς της Σύμπραξης για την Ειρήνη είναι η ανάπτυξη των δυνάμεων των Εταιρικών κρατών έτσι ώστε να είναι ικανές να συνεργάζονται με τις ΝΑΤΟϊκές δυνάμεις στις ειρηνευτικές δραστηριότητες (βλέπε επίσης σελ. 10-11). Τα διμερή προγράμματα και οι στρατιωτικές ασκήσεις βοηθούν τα Εταιρικά κράτη να αναπτύξουν δυνάμεις που να μπορούν να συμμετέχουν στις ειρηνευτικές δραστηριότητες μαζί με τις ΝΑΤΟϊκές δυνάμεις. Μεγάλη σημασία έχει η εκμάθηση της ίδιας γλώσσας, της αγγλικής, και η ανάπτυξη της διαλειτουργικότητας. Ολοένα και περισσότερο, οι στρατιωτικές τους δυνάμεις προσαρμόζονται στα επιχειρησιακά πρότυπα της Συμμαχίας για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας στην πράξη και υιοθετούν διαδικασίες και συστήματα που συνάδουν με αυτά που χρησιμοποιεί το ΝΑΤΟ. Η Γενική Ιδέα Επιχειρησιακών Δυνατοτήτων παίζει εξέχοντα ρόλο ως προς αυτό. Ένα Κύπταρο Συντονισμού της Σύμπραξης, που καθιερώθηκε στο SHAPE το 1994, υποστηρίζει τις στρατηγικές διοικήσεις του ΝΑΤΟ για το συντονισμό της εξάσκησης και των ασκήσεων της PfP.

Η συμμετοχή Εταίρων και άλλων μη ΝΑΤΟϊκών χωρών στις ΝΑΤΟϊκές ειρηνευτικές επιχειρήσεις καθορίζεται από το Πολιτικο-Στρατιωτικό Πλαίσιο. Διευκολύνεται από το Διεθνές Κέντρο Συντονισμού που δημιουργήθηκε στο SHAPE τον Οκτώβριο του 1995 για να παρέχει τα μέσα για ενημέρωση και σχεδιασμό σε όλες τις μη ΝΑΤΟϊκές χώρες που συνεισφέρουν στρατεύματα. Η μεμονωμένη συμμετοχή από τα διάφορα κράτη υπόκειται σε οικονομική και τεχνική συμφωνία, που εκπονείται μεταξύ της κάθε χώρας που συνεισφέρει στρατεύματα και του ΝΑΤΟ, αφού εκτιμηθούν οι προτεινόμενες συνεισφορές σ' αυτές τις επιχειρήσεις. Κάθε Εταιρικό κράτος αναλαμβάνει την ευθύνη για την ανάπτυξη των στρατιωτικών δυνάμεών του και για την παροχή της απαραίτητης υποστήριξης προκειμένου να λειτουργούν αποτελεσματικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η υποστήριξη διατίθεται επίσης σε διμερή βάση από ένα κράτος μέλος του ΝΑΤΟ.

Αν και οι περισσότερες μη ΝΑΤΟϊκές χώρες που συνεισφέρουν στρατεύματα στις ΝΑΤΟϊκές ειρηνευτικές δραστηριότητες ανήκουν στο πρόγραμμα PfP και προέρχονται από την Ευρώπη, πολλές είναι οι χώρες που συνεισφέρουν στρατεύματα και προέρχονται από άλλες ηπείρους και ορισμένες δεν έχουν επίσημη σχέση με τη Συμμαχία. Από τη Νότιο Αμερική,

η Αργεντινή συνέβαλε παρέχοντας ειρηνευτές τόσο στη SFOR όσο και στην KFOR και η Χιλή συνέβαλε επίσης στη SFOR. Μεταξύ των κρατών που συμμετέχουν στο Μεσογειακό Διάλογο του ΝΑΤΟ, η Ιορδανία και το Μαρόκο συνεισέφεραν ειρηνευτές στη SFOR και την KFOR και Αιγύπτιοι ειρηνευτές υπηρέτησαν μαζί με τις ΝΑΤΟϊκές δυνάμεις στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Ένα άλλο ένα αραβικό κράτος, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, συνεισέφεραν επίσης μεγάλη στρατιωτική δύναμη στην KFOR. Από την Νοτιο-Ανατολική Ασία, η Μαλαισία συνέβαλε τόσο στην IFOR όσο και στη SFOR. Επίσης, ως μέρος των προγραμμάτων ανταλλαγής με το Ηνωμένο Βασίλειο, Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί στρατιώτες αποσπάστηκαν από τις χώρες τους για να υπηρετήσουν ως ειρηνευτές στα Βαλκάνια. Μια μικρή ομάδα Νεοζηλανδών υπηρετεί επίσης ως μέρος της ISAF.

Ρώσοι ειρηνευτές

Για περισσότερα από επτά χρόνια, μέχρι την αποχώρησή τους από SFOR και KFOR το καλοκαίρι του 2003, η Ρωσία παρείχε τα μεγαλύτερα μη ΝΑΤΟϊκά στρατεύματα στις ειρηνευτικές δυνάμεις στα Βαλκάνια, όπου Ρώσοι στρατιώτες συνεργάζονταν με τους Συμμαχικούς και άλλους Εταιρικούς ομολόγους τους προς υποστήριξη των προσπάθειών της διεθνούς κοινότητας για οικοδόμηση διαρκούς ασφάλειας και σταθερότητας στην περιοχή.

Οι Ρώσοι ειρηνευτές πρώτα αναπτύχθηκαν στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη τον Ιανουάριο του 1996, όπου συμμετείχαν σε μια πολυεθνική ταξιαρχία στο βόρειο τομέα, διεξάγοντας καθημερινές περιπολίες και ελέγχους ασφαλείας και βοηθώντας στην ανασυγκρότηση και τις ανθρωπιστικές ενέργειες. Έχοντας διαδραματίσει ένα διπλωματικό ρόλο ζωτικής σημασίας όσον αφορά την εξασφάλιση του τερματισμού της σύγκρουσης του Κοσσυφοπεδίου, παρά τις διαφωνίες σχετικά με την αεροπορική εκστρατεία του ΝΑΤΟ το 1999, τα ρωσικά στρατεύματα αναπτύχθηκαν στο Κοσσυφοπέδιο τον Ιούνιο του 1999, όπου εργάστηκαν ως μέρος των πολυεθνικών ταξιαρχιών στο ανατολικό, βόρειο και νότιο τμήμα της επαρχίας, βοηθώντας στη λειτουργία του αεροδρομίου της Pristina και παρέχοντας ιατρικές εγκαταστάσεις και υπηρεσίες.

Αμυντική μεταρρύθμιση

Με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, η απειλή σύγκρουσης μεταξύ Ανατολής-Δύσης εξαφανίστηκε. Οι μαζικοί στρατοί και τα τεράστια αποθέματα όπλων και πυρομαχικών δεν χρειάζονταν πλέον. Πολλοί προσδοκούσαν σε ένα «μέρισμα» ειρήνης που θα προέκυπτε από τη μείωση των αμυντικών δαπανών. Ωστόσο, η εφαρμογή αμυντικών μεταρρυθμίσεων δεν είναι ούτε ανέξοδη ούτε εύκολη. Επιπλέον, NATO και Εταιρικά κράτη θα αντιμετώπιζαν σύντομα νέες προκλήσεις ασφάλειας και έπρεπε να προσαρμόσουν τις ένοπλες δυνάμεις τους στο νέο περιβάλλον ασφάλειας, πράγμα που αναπόφευκτα θα είχε οικονομικές συνέπειες.

Τα κράτη μέλη του NATO βαθμιαία μείωναν τα επίπεδα στρατιωτικού προσωπικού, εξοπλισμού και βάσεων και μετασχημάτιζαν τις δυνάμεις τους κατά τρόπο που να μπορούν να ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες αμυντικές ανάγκες. Πολλά Εταιρικά κράτη μόλις τώρα ξεκινούν αυτή τη μακρά και δύσκολη διαδικασία, συχνά με ανεπαρκείς πόρους και περιορισμένη τεχνογνωσία. Αντιμετωπίζουν το δύσκολο έργο ανασυγκρότησης και επανεκπαίδευσης των στρατιωτικών δυνάμεων, που αποτέλεσαν μέρος ενός εξαιρετικά στρατιωτικοποιημένου περιβάλλοντος και δεν μπορούν πλέον να είναι οικονομικά προσίτες ή δεν αρμόζουν στα πλαίσια της δημοκρατικής αλλαγής. Κατά το μετασχηματισμό των ενόπλων δυνάμεων, η πρώτη προτεραιότητα είναι επίσης η ανάπτυξη δυνατοτήτων που θα τους δώσουν τη δυνατότητα να συνεισφέρουν αποτελεσματικά στη διαχείριση κρίσεων και τις ειρηνευτικές επιχειρήσεις στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο. Μια άλλη σημαντική πτυχή της αμυντικής μεταρρύθμισης είναι η εξασφάλιση της σωστής αντιμετώπισης των συνεπειών της.

Μια από τις σημαντικότερες συνεισφορές της Σύμπραξης για την Ειρήνη, είναι η Διαδικασία Σχεδιασμού και Αναθεώρησης της Σύμπραξης για την Ειρήνη (PARP, βλέπε σελ. 11), με τους μηχανισμούς της για καθορισμό στόχων και αναθεώρηση που συμπληρώνονται από προγράμματα αναπτυχθέντα διμερώς μεταξύ NATO και Εταιρικών χωρών, με την οποία δίνεται η δυνατότητα στις χώρες του NATO και στους Εταίρους της Δυτικής Ευρώπης να ανταλλάσσουν τεχνογνωσία και να παρέχουν βοήθεια για την αντιμετώπιση των εκτενών εννοιολογικών και πρακτικών προβλημάτων της αμυντικής μεταρρύθμισης.

Προώθηση μιας εκτενούς αμυντικής μεταρρύθμισης

Οικοδόμηση αποτελεσματικών θεσμών

Οι αποτελεσματικοί και αποδοτικοί κρατικοί αμυντικοί θεσμοί, κάτω από πολιτικό και δημοκρατικό έλεγχο, είναι θεμελιώδεις για τη σταθερότητα στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο και ουσιαστικοί για τη διεθνή συνεργασία για ασφάλεια. Σε αναγνώριση της αρχής αυτής, ένα Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης πάνω στην Οικοδόμηση Αμυντικών Θεσμών, που υποστηρίζεται από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων των κρατών του EAPC, θεσπίστηκε στη Σύνοδο Κορυφής της Κωνσταντινούπολης τον Ιούνιο του 2004.

Αυτός ο νέος μηχανισμός σκοπό έχει την ενδυνάμωση των προσπάθειών των Εταιρικών κρατών για έναρξη και εφαρμογή της μεταρρύθμισης και της ανασυγκρότησης των αμυντικών θεσμών, προκειμένου να ανταποκριθούν στις εγχώριες ανάγκες και στις διεθνείς δεσμεύσεις. Έτσι προσδιορίζονται κοινοί στόχοι για το έργο της Σύμπραξης σ' αυτόν τον τομέα, ενθαρρύνεται η ανταλλαγή σχετικών εμπειριών και ενισχύεται η προσαρμογή και η εστίαση σε διμερή προγράμματα βοήθειας για άμυνα και ασφάλεια.

Οι αντικειμενικοί στόχοι του Σχεδίου Δράσης περιλαμβάνουν: αποτελεσματικές και διαφανείς διευθετήσεις για το δημοκρατικό έλεγχο των αμυντικών δραστηριοτήτων· συμμετοχή των πολιτών στην ανάπτυξη της πολιτικής άμυνας και ασφάλειας· αποτελεσματική και διάφανη νομοθεσία και δικαστική επίβλεψη του αμυντικού τομέα· ενισχυμένη εκτίμηση των κινδύνων ασφάλειας και των απαιτήσεων εθνικής άμυνας και ανάπτυξη και διατήρηση οικονομικά προσίτων και διαλειτουργικών δυνατοτήτων· βελτιστοποίηση της διαχείρισης των υπηρεσιών άμυνας και άλλων υπηρεσιών που έχουν σχετικές δομές δυνάμεων· συμμόρφωση προς τα διεθνή πρότυπα και τις πρακτικές στον αμυντικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων εξαγωγών· αποτελεσματικές και διαφανείς διαδικασίες οικονομικές, σχεδιασμού και κατανομής πόρων στον αμυντικό τομέα· αποτελεσματική διαχείριση των αμυντικών δαπανών, καθώς και των κοινωνικο-οικονομικών συνεπειών της αμυντικής ανασυγκρότησης· αποτελεσματικές και διαφανείς δομές προσωπικού και πρακτικές στις αμυντικές δυνάμεις· και αποτελεσματική διεθνή συνεργασία και καλές γειτονικές σχέσεις σε θέματα άμυνας και ασφάλειας.

Η υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης θα χρησιμοποιήσει κατά το μέγιστο τα υπάρχοντα εργαλεία και τους μηχανισμούς του EAPC και της PfP. Ο μηχανισμός της PAPP θα χρησιμεύσει ως κύριο όργανο για την υλοποίηση των στόχων του Σχεδίου Δράσης και θα προσαρμοστεί για να εκπληρώσει αυτό το ρόλο. Η αποτελεσματική υλοποίηση απαιτεί την ανάπτυξη κοινής κατανόησης των προτύπων και γενικών ιδεών που σχετίζονται με την άμυνα, τη διαχείριση της άμυνας και την αμυντική μεταρρύθμιση. Η επίτευξη αυτής της «εννοιολογικής» διαλειτουργικότητας απαιτεί πολύ μεγάλη επένδυση στην εκπαίδευση και ενισχυμένες προσπάθειες για την ανταλλαγή σχετικών γνώσεων και εμπειριών μεταξύ Συμμάχων και Εταίρων.

Μελέτη περιπτώσεων: Ουκρανία

Το πρόγραμμα συνεργασίας που ανέπτυξε το NATO με την Ουκρανία στον τομέα της αμυντικής μεταρρύθμισης είναι πιο εκτεταμένο από ότι με οποιοδήποτε άλλο Εταιρικό κράτος. Δείχνει το ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων συνεργασίας που διατίθενται στα Εταιρικά κράτη σ' αυτόν τον τομέα.

Όταν η Ουκρανία διακήρυξε ανεξαρτησία το 1991, κληρονόμησε μέρος της στρατιωτικής δομής και των ενόπλων δυνάμεων της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Η Ουκρανία ζήτησε την υποστήριξη του NATO για να καταφέρει να μετατρέψει την κληρονομιά του Ψυχρού Πολέμου σε μια μικρότερη, σύγχρονη και πιο αποτελεσματική δύναμη, που να μπορεί να ανταποκρίνεται στις νέες ανάγκες ασφάλειας της χώρας και να υποστηρίζει το ρόλο που επέλεξε η Ουκρανία συνεισφέροντας ενεργά στην ευρωπαϊκή σταθερότητα και ασφάλεια. Προτεραιότητες του NATO σ' αυτή την προσπάθεια είναι η ενδυνάμωση του δημοκρατικού και πολιτικού ελέγχου των ενόπλων δυνάμεων της Ουκρανίας και η βελτίωση της διαλειτουργικότητάς τους με τις NATOϊκές δυνάμεις.

Μετά την ένταξή της στη Σύμπραξη για την Ειρήνη το 1994, οι αυξανόμενες επαφές και η συνεργασία με το NATO έδωσε τη δυνατότητα στην Ουκρανία να χρησιμοποιήσει εκτενώς τις συμβουλές και την πρακτική βοήθεια. Η συνεργασία ενισχύθηκε με την υπογραφή του Χάρτη πάνω στο Διακεκριμένο Συνεταιρισμό μεταξύ του NATO και της Ουκρανίας το 1997. Ένα χρόνο μετά, συγκροτήθηκε μια Μεικτή Ομάδα Εργασίας πάνω στην Αμυντική Μεταρρύθμιση για να διευκολύνει τη διαβούλευση και την πρακτική συνεργασία σε θέματα μεταρρύθμισης του τομέα άμυνας και ασφάλειας. Και τον Απρίλιο του 1999, ιδρύθηκε ένα Γραφείο Συνδέσμου του NATO στο Κίεβο για να υποστηρίξει αυτές τις προσπάθειες αμυντικής μεταρρύθμισης.

Η συμμετοχή στη Σύμπραξη για την Ειρήνη ωφελεί τις προσπάθειες μεταρρύθμισης της Ουκρανίας και την πορεία της προς τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας. Ο μηχανισμός της PAPP είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς βοήθησε στον προσδιορισμό των κύριων απαιτήσεων για τους σκοπούς του αμυντικού σχεδιασμού. Ένα σημαντικό στοιχείο ήταν η παροχή τεχνικής βοήθειας και συμβουλών για τη διεξαγωγή μιας αμυντικής αναθεώρησης, που βοήθησε την Ουκρανία να σχεδιάσει ένα «χάρτη» για την αμυντική μεταρρύθμιση. Μια τέτοια αμυντική αναθεώρηση συνιστά μια πολύπλοκη, αντικειμενική αναλυτική διαδικασία, που σκοπό έχει τον προσδιορισμό των αμυντικών απαιτήσεων μιας χώρας βάσει της πολιτικής της εθνικής ασφάλειας· προσπαθεί να εξισορροπήσει αυτές τις απαιτήσεις έναντι των διαθέσιμων πόρων· και υποβάλλει προτάσεις ώστε οι δυνάμεις και οι δυνατότητες να παρέχουν την καλύτερη αξία για τα χρήματα του φορολογούμενου. Το αποτέλεσμα μιας αναθεώρησης παρέχει ένα εννοιολογικό πλαίσιο για περαιτέρω μεταρρύθμιση, που, εξ ορισμού, θα χρειαστεί διαρκείς προσπάθειες για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

> Ο Πρόεδρος της Στρατιωτικής Επιτροπής του NATO (κέντρο) επισκέπτεται το Κίεβο της Ουκρανίας, το Φεβρουάριο του 2004, για να επανεξετάσει την πρόοδο στη συνεργασία μεταξύ στρατών και την αμυντική μεταρρύθμιση.

Άλλες σημαντικές πλευρές της συνεργασίας περιλαμβάνουν την παροχή βοήθειας στην Ουκρανία για να αναπτύξει νέα αντίληψη ασφάλειας και νέο στρατιωτικό δόγμα, πιο αποτελεσματική και διαφανή κατάρτιση αμυντικού προϋπολογισμού και σχεδιασμού και ενισχυμένες πολιτικο-στρατιωτικές σχέσεις, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης του ρόλου των πολιτών στις ουκρανικές αμυντικές δομές. Οι προσπάθειες ανασυγκρότησης και μετασχηματισμού της Ουκρανίας υποστηρίζονται επίσης από δομημένη παροχή συμβουλών σχετικά με τη μείωση των στρατιωτικών δυνάμεων και μετατροπή και επαγγελματικοποίηση των ενόπλων δυνάμεων και συγκρότηση δυνάμεων ταχείας αντίδρασης. Οι δραστηριότητες δεν περιορίζονται στις ένοπλες δυνάμεις ή το υπουργείο άμυνας, αλλά αφορούν επίσης υποστήριξη για τους Ουκρανούς συνοριοφύλακες και τα στρατεύματα που σχετίζονται με το υπουργείο Εσωτερικών.

Εξάσκηση και εκπαίδευση είναι τα σημαντικότερα στοιχεία της διαδικασίας αμυντικού μετασχηματισμού. Ανώτατοι Ουκρανοί αξιωματούχοι παρακολουθούν τακτικά σειρές μαθημάτων για τα Εταιρικά κράτη στο Κολέγιο Άμυνας του NATO, στη Ρώμη, Ιταλία και στη Σχολή του NATO, στο Oberammergau, Γερμανία. Το στρατιωτικό προσωπικό αποκτά επίσης πρακτική εμπειρία μέσω της συνεργασίας του με τις δυνάμεις των κρατών του NATO και άλλων Εταίρων, μέσα από ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων και στρατιωτικών ασκήσεων.

Για να βοηθήσει την Ουκρανία να διαχειριστεί τις συνέπειες της αμυντικής μεταρρύθμισης, το NATO χρηματοδότησε και υλοποίησε μαθήματα γλώσσας και διαχείρισης σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Συντονισμού της Ουκρανίας, το οποίο έχει αναλάβει την κοινωνική προσαρμογή των υπεράριθμων στρατιωτικών. Επιπλέον, παρέχεται βοήθεια από μεμονωμένους Συμμάχους για έργα αποστρατικοποίησης μέσω του μηχανισμού του Ταμείου της PfP (βλέπε σελ. 28).

Διαχείριση των συνεπειών της αμυντικής μεταρρύθμισης

Κατά τη δρομολόγηση αμυντικών μεταρρυθμίσεων, είναι σημαντικό να γίνουν εξ αρχής τα απαραίτητα βήματα για διαχείριση των συνεπειών τους και για να αμβλυνθούν οι όποιες αρνητικές παρενέργειες. Το στρατιωτικό προσωπικό που χάνει τη δουλειά του χρειάζεται βοήθεια για να επανενταχθεί στην πολιτική ζωή. Το κλείσιμο των στρατιωτικών βάσεων μπορεί να

έχει σοβαρό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες και οικονομίες, έτσι απαιτούνται σχέδια για την αναδόμηση αυτών των περιοχών. Τα αποθέματα πλεονασματικών ή απαρχαιωμένων όπλων και πυρομαχικών ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια και το περιβάλλον και πρέπει να απομακρυνθούν με ασφάλεια.

Το NATO δρομολόγησε ορισμένες πρωτοβουλίες για την παροχή συμβουλών και τεχνογνωσίας σε Εταιρικά κράτη στους τομείς αυτούς. Παρόλο που μπορεί να παρέχει περιορισμένη χρηματοδότηση για έργα και προγράμματα, προσπαθεί να συμβάλει στην εξασφάλιση πρόσθετης χρηματοδότησης μέσω της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών με άλλα διεθνή όργανα και μη κυβερνητικούς οργανισμούς, καθώς και με ξεχωριστά κράτη που επιθυμούν να παράσχουν διμερή βοήθεια.

Επανεκπαίδευση των στρατιωτών

Πάνω από πέντε εκατομμύρια μέλη προσωπικού έχουν απολυθεί από τις ένοπλες δυνάμεις των Εταιρικών κρατών από το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Πρέπει επείγοντως να δοθούν δυνατότητες για επανεκπαίδευση και εναλλακτική απασχόληση. Στις αρχές του 2000, το NATO προσφέρθηκε να αναλάβει ένα ρόλο για να βοηθήσει τα Εταιρικά κράτη στις προσπάθειές τους για επανεκπαίδευση του στρατιωτικού προσωπικού και διευκόλυνση της επανένταξής τους στην πολιτική ζωή.

Συγκροτήθηκε μια ομάδα εμπειρογνομόνων του NATO για να παρέχουν στις εθνικές αρχές συμβουλές, ανάλυση και κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις πολιτικές και τα προγράμματα επανεκπαίδευσης. Οι δραστηριότητες που υποστηρίζουν περιλαμβάνουν παροχή συμβουλών σε στρατιωτικό προσωπικό που πρόκειται σύντομα να αποστρατευτεί σχετικά με τρόπους αναζήτησης εργασίας ή ίδρυσης επιχείρησης, εκμάθηση γλώσσας και ίδρυση κέντρων επανεκπαίδευσης.

Στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, όπου αναμένεται να κλείσουν 3.000 στρατιωτικές εγκαταστάσεις και βάσεις και υπολογίζεται ότι 175.000 άτομα θα έχουν χάσει τη δουλειά τους το 2010, εκδηλώνεται μεγάλο ενδιαφέρον για τέτοια προγράμματα. Η Ρουμανία και η Βουλγαρία – ακόμη Εταιρικά κράτη εκείνη την περίοδο – ήταν οι πρώτες χώρες που επωφελήθηκαν από αυτού του είδους τη βοήθεια: το 2004, περίπου 20.000 αξιωματούχοι σε κάθε χώρα συμμετείχαν σε προγράμματα επανεκπαίδευσης. Η Αλβανία, η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας* και η Σερβία και Μαυροβούνιο εξετάζουν τις δυνατότητες συνεργασίας

Υποστήριξη αποστρατευθέντος προσωπικού

Λειτουργώντας από το Μάρτιο του 2002, το Κέντρο NATO-Ρωσίας για την επανεγκατάσταση του αποστρατευθέντος στρατιωτικού προσωπικού συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών πλευρών της μείωσης στο ρωσικό στρατό, αποτελώντας για το απολυθέν στρατιωτικό προσωπικό σε όλη τη Ρωσία ένα κέντρο παροχής βοήθειας για επανεκπαίδευση και επανένταξη. Με έδρα στη Μόσχα, το Κέντρο επέκτεινε τις δραστηριότητές του στις περιφέρειες το 2003,

ιδρύοντας τοπικά γραφεία σε Γιάροσλαβλ, Αγία Πετρούπολη, Τσίτα, Περμ, Καλίνινγκραντ και Ροστόβ του Ντον.

Το Κέντρο δημιούργησε ιστοσελίδες για να δίνει πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες επανεκπαίδευσης και απασχόλησης, καθώς και συμβουλές για πώς να ξεκινήσει κάποιος μια μικρή επιχείρηση. Προσφέρει επίσης μαθήματα άμεσης κατάρτισης, εκπαιδεύει ειδικούς επανεγκατάστασης και οργανώνει συνέδρια για την ανταλλαγή πληροφοριών στα ζητήματα αυτά. Ήδη τους πρώτους 18 μήνες της λειτουργίας του, κατάρτίστηκαν 210 εκπαιδευτές που σήμερα απασχολούνται σε δραστηριότητες επανεγκατάστασης και ξεκίνησε η κατάρτιση 200 περίπου εκπαιδευομένων σε τομείς όπως χειρισμός υπολογιστή, διαχείριση και λογιστικά.

με το NATO σ' αυτόν τον τομέα. Επίσης, το NATO υποστηρίζει τις πρωτοβουλίες επανεκπαίδευσης στη Ρωσία και την Ουκρανία.

Μετατροπή των στρατιωτικών βάσεων

Σύμφωνα με μια πρωτοβουλία του NATO για τη μετατροπή των στρατιωτικών εγκαταστάσεων στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, μια ομάδα εμπειρογνομόνων του NATO παρέχει συμβουλές και συστάσεις για να βοηθήσει τις εθνικές αρχές να βρουν νέες παραγωγικές χρήσεις για στρατιωτικές βάσεις που προορίζονται για πολιτική χρήση. Η πρωτοβουλία προσπαθεί επίσης να προωθήσει περιφερειακή συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών που συμμετέχουν, όπου περιλαμβάνονται αρκετοί Εταίροι και δύο νέα μέλη του NATO: Αλβανία, Βουλγαρία, Κροατία, Μολδαβία, Ρουμανία, Σερβία και Μαυροβούνιο και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.*

Διάφορα πιλοτικά έργα συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής προσέγγισης απέναντι στο κλείσιμο των στρατιωτικών βάσεων και την αναδόμηση της περιοχής. Κύριες προτεραιότητες είναι η διασφάλιση του καθαρισμού του περιβάλλοντος και η προώθηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και της επέκτασης των δραστηριοτήτων των τοπικών οικονομιών σε περιοχές όπου οι στρατιωτικές βάσεις ήταν ο μοναδικός σημαντικός εργοδότης. Ορισμένες βάσεις έχουν μετατραπεί ώστε να χρησιμοποιηθούν, για παράδειγμα, για οικοδόμηση κατοικιών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,

κέντρων ιατρικής περίθαλψης, φυλακών και πάρκων ή χώρων προστασίας άγριων ζώων.

Καταστροφή ναρκών, πυρομαχικών και όπλων

Το Ταμείο της PfP (βλέπε πλαίσιο σελ. 28) βοηθούν τα Εταιρικά κράτη στην ασφαλή καταστροφή αποθεμάτων πλεοναζόντων ναρκών κατά προσωπικού, πυρομαχικών και μικρών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Ειδικά προσαρμοσμένα έργα αναπτύσσονται με μεμονωμένες χώρες για να διασφαλιστεί ότι η διαδικασία καταστροφής είναι ασφαλής, φιλική προς το περιβάλλον και σύμφωνη με τα διεθνή πρότυπα. Όποτε είναι δυνατόν, τα έργα θέτουν ως σκοπό τη χρήση των τοπικών πόρων και ευκολιών, προκειμένου να μειωθούν τα λειτουργικά έξοδα, όπως επίσης και την κατάρτιση του τοπικού πληθυσμού σχετικά με τη διαδικασία καταστροφής, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία θέσεων εργασίας και την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων.

Από τις αρχές του 2005, χάρη σε τέτοια έργα, περίπου 1,6 εκατ. νάρκες κατά προσωπικού καταστράφηκαν επιτυχώς στην Αλβανία· 12.000 νάρκες ξηράς και 7.000 τόνοι πλεοναζόντων πυρομαχικών και καύσιμων πυραύλων απομακρύνθηκαν από τη Μολδαβία· 400.000 νάρκες κατά προσωπικού απομακρύνθηκαν στην Ουκρανία· 1.200 νάρκες ξηράς καταστράφηκαν στο Τατζικιστάν· και πάνω από 300 βλήματα εξουδετερώθηκαν στη Γεωργία. Περαιτέρω έργα αποστρατικοποίησης σχεδιάζονται για την Αλβανία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Λευκορωσία, τη Σερβία και Μαυροβούνιο και την Ουκρανία.

ΤΑΜΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

Η πολιτική του Ταμείου της PfP αρχικά καθιερώθηκε το Σεπτέμβριο του 2000 ως ένας μηχανισμός για την παροχή βοήθειας στα Εταιρικά κράτη αναφορικά με την ασφαλή καταστροφή αποθεμάτων ναρκών κατά προσωπικού. Έτσι, σκοπό είχε να υποστηρίξει τα υπογράφοντα κράτη ως προς την εφαρμογή της σύμβασης της Οτάβα σχετικά με την απαγόρευση χρήσης, αποθήκευσης, παραγωγής και μεταφοράς ναρκών κατά προσωπικού και την καταστροφή τους.

Οικοδομώντας πάνω στην επιτυχία διαφόρων έργων καταστροφής ναρκών, το πεδίο του Ταμείου διευρύνθηκε, συμπεριλαμβάνοντας και άλλα έργα αποστρατικopoίησης που στόχευαν στην καταστροφή πυρομαχικών και μικρών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Πρόσφατα, η χρήση του Ταμείου επεκτάθηκε για να υποστηρίξει τα Εταιρικά κράτη στη διαχείριση των συνεπειών της αμυντικής μεταρρύθμισης μέσω πρωτοβουλιών, όπως η επανεικπαίδευση και η μετατροπή στρατιωτικών βάσεων. Ταμεία μπορούν επίσης να συγκροτηθούν και υπέρ των κρατών του Μεσογειακού Διαλόγου.

Σύμφωνα με το Ταμείο, τα μέλη του NATO συνεργάζονται με μεμονωμένα Εταιρικά κράτη για να προσδιορίζουν και να υλοποιούν συγκεκριμένα έργα. Σε κάθε περίπτωση, μια χώρα του NATO ή ένα Εταιρικό κράτος είναι επικεφαλής της χρηματοδότησης και ανάπτυξης της πρότασης του έργου και του προσδιορισμού πιθανών συμβαλλόντων. Το Εταιρικό κράτος που ωφελείται άμεσα από το έργο αναμένεται να λάβει ενεργό μέρος σ' αυτό και να παρέχει τη μέγιστη υποστήριξη χρησιμοποιώντας τα μέσα που διαθέτει. Εμπειρογνώμονες του NATO παρέχουν συμβουλές και οδηγίες.

Η χρηματοδότηση που παρέχεται από μέλος του NATO και τα Εταιρικά κράτη είναι εθελοντική. Οι συνεισφορές μπορεί επίσης να αφορούν εξοπλισμό ή να είναι συνεισφορές σε είδος. Συχνά, η Υπηρεσία Συντήρησης και Εφοδιασμού του NATO, που εδρεύει στο Λουξεμβούργο, χρησιμεύει ως η εκτελεστική υπηρεσία των έργων και είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των τεχνικών και οικονομικών πλευρών.

Περαιτέρω πληροφορίες: www.nato.int/pfp/trust-fund.htm

Καταστροφή παλαιών πυραύλων

Περίπου 300 παλαιοί αντιαεροπορικοί πύραυλοι καταστράφηκαν με ασφάλεια στη Γεωργία, χάρη στο έργο του Ταμείου της PfP που ολοκληρώθηκε στις αρχές του 2005. Οι πύραυλοι που ήταν αποθηκευμένοι στις βάσεις Ponichala και Chaladid εξουδετερώθηκαν, οι κεφαλές τους αφαιρέθηκαν και στη συνέχεια μεταφέρθηκαν σε άλλη τοποθεσία για να εκραγούν ελεγχόμενα.

Το έργο αύξησε σημαντικά την ασφάλεια στις περιοχές όπου ήταν αποθηκευμένοι οι πύραυλοι και απέτρεψε επίσης την περιβαλλοντική μόλυνση που θα μπορούσε σε αντίθετη περίπτωση να είχε προκληθεί από αυτά τα όπλα.

Ετοιμότητα έναντι καταστροφών και αντιμετώπιση

Οι καταστροφές, είτε οφείλονται στον άνθρωπο είτε στη φύση, μπορούν να συμβούν ανά πάσα στιγμή σε οποιαδήποτε χώρα που θα ερχόταν αντιμέτωπη με τις συνέπειες ενός ολέθρου. Σοβαρές έκτακτες πολιτικές ανάγκες εγκυμονούν επίσης πιθανούς κινδύνους για την ασφάλεια και τη σταθερότητα. Ενώ κάθε χώρα ευθύνεται για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών που συμβαίνουν στο έδαφός της και την περίθαλψη των θυμάτων, η έκταση και η διάρκεια μιας καταστροφής μπορεί να είναι πέρα από τις δυνατότητες της πληγείσας χώρας και οι συνέπειές της μπορεί να επεκταθούν και πέρα από τα εθνικά της σύνορα. Η διεθνής συνεργασία για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και την ενίσχυση των δυνατοτήτων αντίδρασης είναι συνεπώς πολύ σημαντική.

Η συνεργασία όσον αφορά την ετοιμότητα έναντι καταστροφών και την αντίδραση, που αναφέρεται ως «σχεδιασμός έκτακτης πολιτικής ανάγκης» από το ΝΑΤΟ, πραγματοποιείται μεταξύ των χωρών του ΝΑΤΟ εδώ και χρόνια. Επεκτάθηκε για να συμπεριλάβει Εταιρικά κράτη στη δεκαετία του 1990 και αποτελεί το μεγαλύτερο πολιτικό στοιχείο των δραστηριοτήτων της Σύμπραξης για την Ειρήνη. Βάσει μιας ρωσικής πρότασης, το Ευρώ-Ατλαντικό Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Καταστροφών (EADRCC) συγκροτήθηκε το 1998 για το συντονισμό της αντίδρασης μεταξύ των χωρών του ΕΑΡC των καταστροφών που συμβαίνουν στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο.

> Εργαζόμενοι της Ερυθράς Ημισελήνου συμμετέχουν σε άσκηση της Σύμπραξης για την Ειρήνη.

Πρωώθηση αποτελεσματικού συντονισμού

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση των κινδύνων απαιτεί το συντονισμό μέσων μεταφοράς, ιατρικών πόρων, επικοινωνιών, δυνατοτήτων αντιμετώπισης κινδύνων και άλλων πολιτικών πόρων. Όλες οι χώρες είναι υπεύθυνες στο να διασφαλίσουν ότι εφαρμόζονται σχέδια σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των έκτακτων αναγκών. Ωστόσο, δεδομένου του πιθανού διασυννοριακού χαρακτήρα ορισμένων καταστροφών και της ανάγκης για δυνατότητα αποτελεσματικής αντίδρασης όταν ζητείται διεθνής βοήθεια, καθίσταται απολύτως αναγκαία η συνεργασία και ο σχεδιασμός σε διεθνές επίπεδο.

Η συνεργασία μεταξύ ΝΑΤΟ και Εταιρικών κρατών στο σχεδιασμό έκτακτης πολιτικής ανάγκης περιλαμβάνει δραστηριότητες όπως σεμινάρια, εργαστήρια, ασκήσεις και μαθήματα εξάσκησης, που συγκεντρώνουν πολιτικό και στρατιωτικό προσωπικό από διάφορα επίπεδα τοπικών, περιφερειακών και εθνικών κυβερνήσεων. Άλλοι διεθνείς οργανισμοί, όπως το Γραφείο των ΗΕ για το Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων και το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή των ΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας και η Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι επίσης σημαντικοί συμμετέχοντες, καθώς αποτελούν μη κυβερνητικούς οργανισμούς ανακούφισης.

Χάρη στην ανάπτυξη σχεδίων έκτακτης ανάγκης, κατάλληλων διαδικασιών και του απαραίτητου εξοπλισμού, καθώς και στην κοινή εξάσκηση και ασκήσεις, το ΝΑΤΟ και τα Εταιρικά κράτη μπόρεσαν να συντονίσουν αποτελεσματικά την παροχή βοήθειας, μέσω του EADRCC, για την αντιμετώπιση πολλών φυσικών καταστροφών. Περιλαμβάνονται πλημμύρες στην Αλβανία, το Αζερμπαϊτζάν, τη Δημοκρατία της Τσεχίας, την Ουγγαρία, τη Ρουμανία και την Ουκρανία· σεισμοί στην Τουρκία· πυρκαγιές δασών στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας* και την Πορτογαλία· ακραίες καιρικές συνθήκες στη Μολδαβία και την Ουκρανία.

Παροχή τροφίμων

Στη Δυτική Ουκρανία συνέβησαν 13 μεγάλες πλημμύρες κατά τη διάρκεια του προηγούμενου αιώνα. Το ΝΑΤΟ και τα Εταιρικά κράτη βοήθησαν την Ουκρανία μετά τις σοβαρές πλημμύρες του 1995, του 1998 και του 2001.

Από το 1997, σύμφωνα με το μνημόνιο συναντίληψης πάνω στο σχεδιασμό έκτακτης πολιτικής ανάγκης και ετοιμότητας έναντι καταστροφών, ένα σημαντικό πρόγραμμα συνεργασίας σ' αυτό τον τομέα απέφερε άμεσα πρακτικά οφέλη στην Ουκρανία. Μεγαλύτερη προσοχή δόθηκε στην παροχή βοήθειας στην Ουκρανία, τα δυτικά τμήματα της οποίας συνήθως κατακλύζονται από μεγάλες πλημμύρες, στην καλύτερη προετοιμασία έναντι τέτοιων έκτακτων αναγκών και στη διαχείριση των συνεπειών τους κατά τρόπο πιο αποτελεσματικό. Οι ασκήσεις της PfP, συμπεριλαμβανομένης μιας άσκησης στη περιοχή Trans-Carpathia της Ουκρανίας το Σεπτέμβριο του 2000, βοήθησε στη δοκιμαστική εκτέλεση των διαδικασιών ανακούφισης από καταστροφές, όπως η διεξαγωγή αεροπορικής αναγνώρισης, η εκκένωση της περιοχής και η χρήση εξοπλισμού καθαρισμού υδάτων. Επίσης, ένα πιλοτικό έργο, που ολοκληρώθηκε το 2001, συγκέντρωσε πάνω από 40 εμπειρογνώμονες σε θέματα πλημμύρων και έκτακτων αναγκών από δώδεκα διαφορετικές χώρες για να αναπτύξουν πρακτικές συστάσεις σχετικά με ένα αποτελεσματικό σύστημα προειδοποίησης και αντιμετώπισης πλημμύρων στη λεκάνη απορροής του Ποταμού Tisza.

ΕΥΡΩ-ΑΤΛΑΝΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ

Τον Ιούνιο του 1998, ιδρύθηκε ένα Ευρω-Ατλαντικό Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Καταστροφών (EADRCC) στην έδρα του ΝΑΤΟ, βάσει πρότασης που έγινε από τη Ρωσία. Το Κέντρο, που λειτουργεί σε 24-ωρη βάση, ενεργεί ως εστιακό σημείο για ανταλλαγή πληροφοριών και συντονίζει την αντιμετώπιση μεταξύ του ΝΑΤΟ και των Εταιρικών κρατών απέναντι σε καταστροφές στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο. Επίσης, οργανώνει σημαντικές ασκήσεις έκτακτης πολιτικής ανάγκης, όπου οι συμμετέχοντες εξασκούνται στην αντιμετώπιση προσομοιωμένων καταστροφών, που οφείλονται στη φύση και στον άνθρωπο, καθώς στις ενέργειες διαχείρισης συνεπειών μιας τρομοκρατικής ενέργειας που περιλαμβάνει χημικούς, βιολογικούς ή ραδιολογικούς παράγοντες.

Το Κέντρο συνεργάζεται στενά με τις διεθνείς υπηρεσίες που παίζουν ηγετικό ρόλο στην αντιμετώπιση των διεθνών καταστροφών και στη διαχείριση των

συνεπειών – το Γραφείο των ΗΕ για το Συντονισμό των Ανθρωπιστικών Υποθέσεων και τον Οργανισμό για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων – και άλλους οργανισμούς.

Οι χώρες παροτρύνονται να προβούν σε διμερείς ή πολυμερείς διευθετήσεις για τη διαχείριση ζητημάτων, όπως οι κανονισμοί για έκδοση βίζας, οι διευθετήσεις συνοριακής διέλευσης, οι συμφωνίες διαμετακόμισης, ο εκτελωνισμός και το καθεστώς του προσωπικού. Χάρη σ' αυτά τα μέτρα αποφεύγονται γραφειοκρατικές καθυστερήσεις κατά την τοποθέτηση των ειδών και ομάδων ανακούφισης σε μια πραγματικά πληγείσα περιοχή. Διευθετήσεις επίσης επιτεύχθηκαν για την Ευρω-Ατλαντική Μονάδα Αντιμετώπισης Καταστροφών, η οποία αποτελείται από ένα μείγμα εθνικών στοιχείων που οι χώρες είναι έτοιμες να διαθέσουν άμεσα σε περίπτωση καταστροφής.

Περαιτέρω πληροφορίες: www.nato.int/eadrcc/home.htm

Ανακούφιση προσφύγων

Ενώ είχε αρχικά ιδρυθεί για να αντιμετωπίζει τις φυσικές και τεχνολογικές καταστροφές, το EADRCC κλήθηκε καταρχήν να βοηθήσει στην οργάνωση της προσπάθειας ανακούφισης των προσφύγων, όταν η διεθνής ανησυχία σχετικά με την αναδυόμενη ανθρωπιστική κρίση εντός και γύρω από το Κοσσυφοπέδιο αυξανόταν κατά τη διάρκεια του 1998. Στα τέλη του έτους, η ανοικτή σύγκρουση μεταξύ των σερβικών στρατιωτικών και αστυνομικών δυνάμεων και των δυνάμεων των Αλβανών Κοσοβάρων είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο πολλών εθνικά Αλβανών και ανάγκασε πάνω από 300.000 να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους.

Το EADRCC ενεπλάκη αμέσως, με την ίδρυσή του στις αρχές Ιουνίου 1998, όταν το UNHCR ζήτησε βοήθεια για τη μεταφορά 165 τόνων ειδών ανακούφισης που χρειάζονταν επείγοντως οι πρόσφυγες στην Αλβανία. Κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών, καθώς εντεινόταν η κρίση, εδραιώθηκε μια αποτελεσματική βάση συνεργασίας μεταξύ του EADRCC και του UNHCR. Το προσωπικό του EADRCC έκανε επίσης διάφορα ταξίδια στην περιοχή για καλύτερη κατανόηση της κατάστασης. Αυτή η βάση κατέστησε δυνατή την ενδυνάμωση και διεύρυνση της εμπλοκής του στην προσπάθεια ανακούφισης, όταν η κρίση κλιμακώθηκε την άνοιξη του 1999 με την έναρξη των Συμμαχικών αεροπορικών επιδρομών και την αναγκαστική εξορία εκατοντάδων χιλιάδων εθνικά Αλβανών από τις σερβικές δυνάμεις.

Το Κέντρο χρησίμευσε ως επίκεντρο για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χωρών του EAPC και βοήθησε στο συντονισμό της αντιμετώπισης των αιτημάτων για βοήθεια. Εστάλησαν είδη ανακούφισης, όπως ιατρικές προμήθειες και εξοπλισμός, τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, υποδήματα και ρουχισμός, καθώς και σκηνές για πάνω από 20.000 άτομα. Το EADRCC διοχέτευσε επίσης βοήθεια στην περιοχή από μη-Εταιρικές χώρες όπως το Ισραήλ, που προσέφερε ένα πλήρως επανδρωμένο και εξοπλισμένο νοσοκομείο για το πεδίο, και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, που βοήθησαν στην επισκευή του αεροδρομίου Kukes στην βορειοανατολική Αλβανία.

> Το Ευρω-Ατλαντικό Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Καταστροφών υποστήριξε τις επιχειρήσεις ανακούφισης των προσφύγων κατά τη διάρκεια της κρίσης στο Κοσσυφοπέδιο.

Αεροσκάφη, ελικόπτερα, ομάδες χειρισμού φορτίου και συμβουλές διοικητικής μέριμνας παρέχονταν ως βοήθεια για τη μεταφορά και διανομή της βοήθειας. Το EADRCC έπαιξε επίσης σημαντικό ρόλο στο συντονισμό των ανθρωπιστικών πτήσεων προτεραιότητας συγκεντρώνοντας κύριους παράγοντες στον τομέα διαχείρισης εναέριας κυκλοφορίας για την ανάπτυξη κατάλληλων διαδικασιών και ρυθμίζοντας το διορισμό εμπειρογνομόνων εναέριας κυκλοφορίας στον Πυρήνα Αεροπορικού Συντονισμού των ΗΕ.

Το EADRCC ενήργησε επιπλέον ως συνομιλητής με άλλα NATOϊκά και μη NATOϊκά όργανα, εκ μέρους των δύο χωρών που επλήγησαν περισσότερο από την κρίση, της Αλβανίας και της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας,* προσδιορίζοντας και επεξηγώντας συγκεκριμένες ανησυχίες. Ένα τέτοιο ζήτημα ήταν η επείγουσα ανάγκη για καθιέρωση μηχανισμών που να επιτρέπουν τη μεταφορά πληθυσμών σε τρίτες χώρες, ενεργώντας ως ανθρωπιστική «βαλβίδα ασφαλείας», ενώ εντεινόταν η κρίση των προσφύγων.

Προετοιμασία έναντι τρομοκρατικών επιθέσεων

Τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 κατέστησαν επείγουσα ανάγκη τη συνεργασία για την προετοιμασία έναντι πιθανών τρομοκρατικών επιθέσεων σε αστικούς πληθυσμούς χρησιμοποιώντας χημικά, βιολογικά, ραδιολογικά ή πυρηνικά (CBRN) όπλα. Το Σχέδιο Δράσης της Σύμπραξης κατά της Τρομοκρατίας (βλέπε σελ. 15) ενθαρρύνει την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών και τη συμμετοχή στο σχεδιασμό έκτακτης πολιτικής ανάγκης για την εκτίμηση των κινδύνων και τη μείωση της ευπάθειας των αστικών πληθυσμών απέναντι στην τρομοκρατία και τα όπλα μαζικής καταστροφής.

Συμφωνήθηκε ένα Σχέδιο Δράσης Σχεδιασμού Έκτακτης Πολιτικής Ανάγκης ως βοήθεια στις εθνικές αρχές για να βελτιώσουν την πολιτική τους ετοιμότητα έναντι πιθανών τρομοκρατικών επιθέσεων με CBRN όπλα. Το NATO και τα Εταιρικά κράτη κατάρτισαν και συνεχίζουν να ενημερώνουν έναν κατάλογο των εθνικών δυνατοτήτων που θα διατίθενται στην περίπτωση μιας τέτοιας επίθεσης. Καλύπτουν από ιατρική βοήθεια μέχρι ραδιολογική ανίχνευση, από εργαστήρια προσδιορισμού ταυτότητας μέχρι δυνατότητες αεροϊατρικής εκκένωσης. Συγκεντρώνονται αποθέματα για τα πλέον σημαντικά είδη που μπορεί να χρειάζονται. Η προσπάθεια βελτίωσης των διαδικασιών συνοριακής διέλευσης σκοπό έχει να εξασφαλίσει ότι η βοήθεια μπορεί να παρασχεθεί όσο το δυνατόν ταχύτερα σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης.

Αναπτύσσονται ελάχιστα πρότυπα για εξάσκηση, σχεδιασμό και εξοπλισμό. Επιτόπιες ασκήσεις οργανώνονται τακτικά στα πλαίσια της Σύμπραξης για την Ειρήνη για να εξασφαλιστεί ότι οι χώρες συνεργάζονται όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση μιας τρομοκρατικής επίθεσης και τη διαχείριση των συνεπειών της. Συγκεκριμένα, αυτές αφορούν τη βελτίωση της διαλειτουργικότητας των διαφόρων ομάδων που θα χειρίζονται ζητήματα ιατρικά και πρώτης βοήθειας και απολύμανση και καθαρισμό. Ένα άλλο βασικό ζήτημα που εξετάζεται είναι ο καλύτερος χειρισμός της δημόσιας πληροφόρησης σε περίπτωση τέτοιων έντονων καταστάσεων επείγουσας ανάγκης.

Άσκηση «βρόμικη βόμβα»

Άσκηση προσομοίωσης μιας διεθνούς αντιμετώπισης τρομοκρατικής επίθεσης χρησιμοποιώντας μια «βρόμικη βόμβα» (ένας μηχανισμός ραδιολογικής διασποράς) εκτελέστηκε τον Οκτώβριο του 2003, στο Πιτέστι της Ρουμανίας (Εταιρικό κράτος την εποχή εκείνη). Συμμετείχαν περίπου 1.300 Ρουμάνοι και 350 μέλη διεθνούς προσωπικού.

Ασφάλεια, επιστήμη και περιβάλλον

Δύο ξεχωριστά προγράμματα του NATO συγκεντρώνουν επιστήμονες και εμπειρογνώμονες από το NATO και τα Εταιρικά κράτη σε τακτά διαστήματα για να ασχοληθούν με προβλήματα κοινού ενδιαφέροντος. Η συνεργασία συνιστά παράδοση μεταξύ των επιστημόνων και απαίτηση για την επιστημονική πρόοδο. Τα δίκτυα που δημιουργήθηκαν πληρούν και τον πολιτικό στόχο της οικοδόμησης κατανόησης και εμπιστοσύνης μεταξύ των κοινοτήτων με διαφορετικό πολιτισμό και παραδόσεις.

Το πρόγραμμα Ασφάλεια μέσω της Επιστήμης της Επιστημονικής Επιτροπής του NATO σκοπό έχει να συμβάλει στην ασφάλεια, τη σταθερότητα και την αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών με την εφαρμογή της επιστήμης στην επίλυση προβλημάτων. Υποστηρίζει τη συνεργασία, τη δημιουργία δικτύων και υποδομής μεταξύ των επιστημόνων που εργάζονται στο NATO, τα Εταιρικά κράτη όπως και σε αυτά του Μεσογειακού Διαλόγου. Το πρόγραμμα Ασφάλεια μέσω της Επιστήμης υποστηρίζει κυρίως τη συνεργασία σε θέματα έρευνας που σχετίζονται με την άμυνα εναντίον της τρομοκρατίας ή εναντίον άλλων απειλών στην ασφάλεια. Ένας άλλος στόχος είναι η προώθηση της ανταλλαγής και μεταφοράς τεχνολογίας, για να μπορέσουν τα Εταιρικά κράτη να αντιμετωπίσουν τις δικές τους προτεραιότητες.

Το πρόγραμμα της Επιτροπής πάνω στις Προκλήσεις της Σύγχρονης Κοινωνίας (CCMS) χειρίζεται προβλήματα του περιβάλλοντος και της κοινωνίας, συγκεντρώνοντας εθνικές υπηρεσίες για να συνεργαστούν πάνω σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες μελέτες σ'αυτούς τους τομείς. Παρέχει ένα μοναδικό φόρουμ για την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών όσον αφορά τις τεχνικές, επιστημονικές και πολιτικές πτυχές των κοινωνικών και περιβαλλοντολογικών ζητημάτων μεταξύ του NATO και των Εταιρικών κρατών, τόσο στους πολιτικούς όσο και στους στρατιωτικούς τομείς. Ορισμένοι σημαντικοί στόχοι σχετικά με την ασφάλεια καθορίζουν το έργο του.

Εφαρμογή της επιστήμης στην ασφάλεια

Άμυνα εναντίον της τρομοκρατίας

Η καταπολέμηση της τρομοκρατίας έχει καταστεί ύψιστη προτεραιότητα τόσο για τους Συμμάχους όσο και για τους Εταίρους. Το NATO υποστηρίζει την επιστημονική έρευνα για την ανάπτυξη αποτελεσματικών μεθόδων ανίχνευσης χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών όπλων ή παραγόντων και τη βελτίωση της φυσικής προστασίας από αυτά. Η έρευνα προωθείται επίσης μέσω βελτιωμένων δυνατοτήτων για την ασφαλή καταστροφή τέτοιων όπλων, για απολύμανση και για ιατρική αντιμετώπιση, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών χημείας και εμβολίων.

Εργαστήρια και σεμινάρια οργανώνονται με σκοπό τη συγκέντρωση επιστημόνων για να εξετάζουν ζητήματα όπως μείωση της ευπάθειας της καίριας υποδομής (συμπεριλαμβάνοντας τα συστήματα ενέργειας, επικοινωνιών, μεταφοράς και υποστήριξης ζωής)· προστασία κατά της οικολογικής τρομοκρατίας και της κυβερνοτρομοκρατίας· βελτίωση της ασφάλειας των συνόρων· καταπολέμηση παράνομου εμπορίου· και ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών μέσων ανίχνευσης εκρηκτικών.

Ευρύτερα ζητήματα – όπως η κατανόηση των ριζών της τρομοκρατίας, οι κοινωνικές και ψυχολογικές συνέπειες της τρομοκρατίας και ο τρόπος ενδυνάμωσης της προσαρμοστικότητας των πληθυσμών απέναντι στην απειλή της τρομοκρατίας – επίσης εξετάζονται με σκοπό την ανάπτυξη συστάσεων για πολιτική.

Αντιμετώπιση άλλων απειλών στην ασφάλεια

Αν και φαίνονται λιγότερο επικίνδυνες, άλλες πηγές πιθανών απειλών στην ασφάλεια και τη σταθερότητα είναι η ανεπάρκεια μη ανανεώσιμων πηγών και η καταστροφή του περιβάλλοντος – όπως η απερίμωση, η διάβρωση της γης ή η ρύπανση κοινών υδάτινων οδών – που μπορεί να οδηγήσουν σε περιφερειακές ή διασυννοριακές διαφορές. Η επίλυση αυτών των προβλημάτων συχνά απαιτεί όχι μόνο επιστημονική τεχνογνωσία αλλά και πολύπλευρη

δράση. Για την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης, το NATO υποστηρίζει έργα και μελέτες που προωθούν την εφαρμογή καλύτερης επιστημονικής πρακτικής και αφορούν τις κύριες ενδιαφερόμενες χώρες.

Ο κόσμος θα ήταν επίσης πιο ασφαλής αρκεί κάποιος να μπορούσε να προβλέψει τις φυσικές καταστροφές, να κατευνάσει τις επιπτώσεις τους ή ακόμη καλύτερα να τις αποτρέψει. Αυτό αποτελεί κύριο τομέα ενδιαφέροντος για πολλούς Εταίρους. Το NATO έχει διεξαγάγει ορισμένα έργα που σκοπό είχαν τη μείωση του αντίκτυπου σοβαρών σεισμών ως προς τις ανθρώπινες απώλειες, τις υλικές καταστροφές και την κοινωνική και οικονομική αναστάτωση. Τέτοια έργα εξετάζουν, για παράδειγμα, τρόπους αύξησης της αντισεισμικής προστασίας των κτηρίων ή αφορούν τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τα σεισμολογικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά μιας περιοχής για την κατάρτιση χαρτών σεισμικού κινδύνου, που βοηθούν τους πολεοδόμους να αποφασίσουν το είδος κτηρίου που μπορεί να κατασκευαστεί σε κάθε περιοχή. Επίσης προωθούνται έργα που σκοπό έχουν την ανάπτυξη πιο αποτελεσματικών συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και διαχείρισης πλημμύρων.

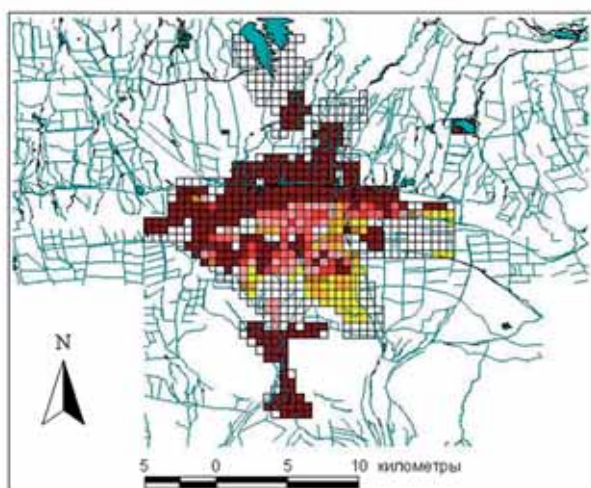
Η εμπιστοσύνη της σύγχρονης κοινωνίας στην παροχή ασφαλών τροφίμων ή στην ασφάλη και αξιόπιστη πληροφόρηση σημαίνει ότι πρέπει να εξασφαλιστεί και η διαθεσιμότητά τους. Υπάρχουν επίσης σημαντικοί τομείς για περαιτέρω μελέτη στην προσπάθεια για μια πιο ασφαλή κοινωνία.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ο διασυνοριακός χαρακτήρας των περιβαλλοντολογικών ζητημάτων οδήγησε τη διεθνή κοινότητα στο να αναλάβει ένα ενεργό ρόλο στην έναρξη περιβαλλοντολογικών έργων, για την προαγωγή όχι μόνο της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και της ασφάλειας και σταθερότητας. Τέτοια έργα είναι ιδιαίτερης σημασίας, σύμφωνα με το πρόγραμμα της Επιτροπής πάνω στις Προκλήσεις της Σύγχρονης Κοινωνίας (CCMS) και ένα σημαντικό μέρος του προγράμματος Ασφάλεια μέσω της Επιστήμης.

Ένα σημαντικό βήμα για την προώθηση της σχέσης μεταξύ των περιβαλλοντολογικών ζητημάτων και της ασφάλειας και σταθερότητας έγινε το 2002 με τη δρομολόγηση μιας κοινής πρωτοβουλίας για το Περιβάλλον και την Ασφάλεια (ENVSEC) από τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη, το Πρόγραμμα των ΗΕ για το Περιβάλλον και το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των ΗΕ. Η πρωτοβουλία εστιάζει σε ευπαθείς περιοχές όπως τα Βαλκάνια, ο Καύκασος και η Κεντρική Ασία.

Καθώς τα προγράμματα Ασφάλειας μέσω της Επιστήμης και CCMS ασχολούνται με την προώθηση της ασφάλειας μέσω της επιστημονικής και περιβαλλοντολογικής συνεργασίας με Εταιρικά κράτη σ'αυτές τις περιοχές, σήμερα σχετίζονται και με την ENVSEC. Συντονίζονται δραστηριότητες, ανταλλάσσονται πληροφορίες και διαβιβάζονται αποτελέσματα στις σχετικές αρχές στις περιοχές, πράγμα το οποίο θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στις δραστηριότητες.

Σεισμικές καταστροφές για όλους τους τύπους κτηρίων κατοικιών στο Μπισκέκ

Παροχή βοήθειας σε περίπτωση σεισμού

Οι σεισμοί συνιστούν σοβαρή απειλή σε περιοχές της Κεντρικής Ασίας με μεγάλο πληθυσμό. Βάσει ενός σχεδίου που χρηματοδοτείται από το NATO, Τούρκοι σεισμολόγοι βοηθούν τους

ομολόγους τους από το Ουζμπεκιστάν και τη Δημοκρατία της Κιργισίας να καταρτίσουν χάρτες κινδύνου για τις πρωτεύουσες Τασκένδη και Μπισκέκ. Αυτοί οι χάρτες θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία λήψης αποφάσεων για την πολεοδομία και την ενίσχυση των κτηρίων που υπάρχουν ήδη.

Σύνδεση ατόμων

Οι επιστήμονες βασίζονται στην πρόσβαση στις πληροφορίες για να ενημερώνονται σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις και την έρευνα. Ωστόσο, δεν ήταν όλες οι επιστημονικές και ακαδημαϊκές κοινότητες ικανές να ωφεληθούν από την άφιξη της εποχής της πληροφόρησης ή να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες του Διαδικτύου. Επίσης, η απουσία μονοπωλίου στην πληροφόρηση θεωρείται συχνά αναγκαία προϋπόθεση για την άνθηση της δημοκρατίας και της πολιτικής κοινωνίας.

Για να βοηθήσει στην επίλυση αυτής της κατάστασης, το πρόγραμμα πολιτικής επιστήμης του NATO παρέιχε σε ορισμένα ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα σε Εταιρικά κράτη την απαραίτητη υποδομή δικτύου για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Τοποθετήθηκαν μητροπολιτικά δίκτυα για τη βελτίωση της πρόσβασης στο Διαδίκτυο για ακαδημαϊκές κοινότητες στις ανατολικές περιοχές της Ρωσίας και την Ουκρανία, όπως επίσης και εθνικά δίκτυα στη Μολδαβία, τη Ρουμανία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.* Το πλέον μεγάλο και φιλόδοξο έργο χρηματοδοτούμενο από το NATO στον τομέα αυτό είναι το έργο Virtual Silk Highway (Εικονικός Δρόμος του Μεταξιού), που παρέχει δορυφορική πρόσβαση στο Διαδίκτυο για ακαδημαϊκές και επιστημονικές κοινότητες στο Νότιο Καύκασο και την Κεντρική Ασία.

Εικονικός Δρόμος του Μεταξιού

Το έργο «Εικονικός Δρόμος του Μεταξιού» ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2001 (πήρε το όνομά του από το Δρόμο του Μεταξιού που ένωνε άλλοτε την Ευρώπη με την Άπω

Ανατολή, προωθώντας την ανταλλαγή αγαθών και γνώσεων και ιδεών). Το έργο παρέχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο για ακαδημαϊκές και επιστημονικές κοινότητες οκτώ Εταιρικών κρατών στο Νότιο Καύκασο και την Κεντρική Ασία – Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Γεωργία, Καζακστάν, Δημοκρατία της Κιργισίας, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν και Ουζμπεκιστάν – και επεκτάθηκε στο Αφγανιστάν το 2004.

Οικονομικά αποδοτική, προηγμένης τεχνολογίας δορυφορική τεχνολογία συνδέει σήμερα επιστήμονες και ακαδημαϊκούς στις συμμετέχουσες χώρες στο Διαδίκτυο μέσω μιας κοινής δορυφορικής κεραίας. Η δωρεά του NATO χρηματοδότησε δορυφορικό εύρος ζώνης και την εγκατάσταση δέκα δορυφορικών δίσκων. Άλλοι χορηγοί του έργου συνεισφέρουν σε είδος. Με επένδυση 3,5 εκατομμυρίων δολαρίων ΗΠΑ κατά τη διάρκεια τετραετίας, αυτό είναι το μεγαλύτερο έργο που έχει μέχρι σήμερα χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα πολιτικής επιστήμης του NATO.

Μια πραγματική Ευρω-Ατλαντική κουλτούρα ασφάλειας

Η εξελισσόμενη προσέγγιση της Σύμπραξης της Συμμαχίας συνέβαλε σημαντικά στην αλλαγή του στρατηγικού περιβάλλοντος στον Ευρω-Ατλαντικό χώρο. Προωθώντας τον πολιτικό διάλογο και τη στρατιωτική διαλειτουργικότητα, η Σύμπραξη βοηθά στη δημιουργία μιας πραγματικής Ευρω-Ατλαντικής κουλτούρας ασφάλειας – μιας ισχυρής αποφασιστικότητας για συνεργασία στην αντιμετώπιση των κρίσιμων προκλήσεων ασφάλειας εντός και πέρα από την Ευρω-Ατλαντική κοινότητα των εθνών.

Χάρη στην πρακτική συνεργασία που εστιάζει στην προετοιμασία των στρατιωτικών δυνάμεων Συμμάχων και Εταίρων για συνεργασία, στρατιώτες από το NATO και τα Εταιρικά κράτη υπηρετούν μαζί στα Βαλκάνια και το Αφγανιστάν. Και η Σύμπραξη παρέχει το πλαίσιο ώστε Σύμμαχοι και Εταίροι να αντιμετωπίσουν από κοινού την απειλή της τρομοκρατίας και να χειριστούν σημαντικά ζητήματα όπως η διάδοση.

Με την ενίσχυση και υποστήριξη της αμυντικής μεταρρύθμισης σε πολλά Εταιρικά κράτη, η Σύμπραξη συμβάλλει επίσης στο δημοκρατικό μετασχηματισμό. Βοηθά στην οικοδόμηση πιο σύγχρονων, αποτελεσματικών και δημοκρατικά υπεύθυνων ενόπλων δυνάμεων και άλλων αμυντικών θεσμών. Επίσης, βοηθά τις χώρες να διαχειριστούν τις κοινωνικές και υλικές συνέπειες τέτοιων μεταρρυθμίσεων.

Άμεσα οφέλη για τους πολίτες τόσο των κρατών μελών του NATO όσο και των Εταιρικών κρατών αποφέρει η πρακτική συνεργασία σε ευρύ φάσμα τομέων, συμπεριλαμβανομένης της ετοιμότητας έναντι καταστροφών και της επιστημονικής και περιβαλλοντολογικής συνεργασίας.

Η Σύμπραξη έχει ήδη βοηθήσει στην προετοιμασία δέκα χωρών για να αναλάβουν τις ευθύνες της ιδιότητας μέλους του NATO και η πόρτα του NATO παραμένει ανοικτή για νέα μέλη. Αλλά η Σύμπραξη παρέχει επίσης ένα μοναδικό πλαίσιο ώστε οι αδέσμευτες χώρες της Δυτικής Ευρώπης, που δεν επιζητούν να γίνουν μέλη, να συμβάλλουν στην Ευρω-Ατλαντική ασφάλεια, χωρίς να θέτουν σε

κίνδυνο τις αρχές της εξωτερικής πολιτικής όπως και της πολιτικής της ασφάλειας τους.

Οι προκλήσεις στην Ευρω-Ατλαντική ασφάλεια αλλάζουν. Οι αυξανόμενες απειλές, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας και των αποτυχημένων κρατών, πηγάζουν από εγχώριες και εξωτερικές καταστάσεις και έχουν διασυννοριακή φύση. Ενώ οι απειλές προς τη σταθερότητα παραμένουν στη στρατηγικά σημαντική περιοχή των Βαλκανίων, τα γεγονότα στο Αφγανιστάν έδειξαν ότι νέες απειλές στην κοινή ασφάλεια προέρχονται από την περιφέρεια του Ευρω-Ατλαντικού χώρου. Μέσα στο περιβάλλον αυτό, η διεθνής σταθερότητα και ασφάλεια θα εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο αφενός από την αμυντική μεταρρύθμιση και αφετέρου από την ευρεία διεθνή συνεργασία. Η αποτελεσματική συνεργασία ασφάλειας είναι αδύνατη δίχως θεμελιωδώς δημοκρατικά βασικά δόγματα και θεσμούς. Η Ευρω-Ατλαντική Σύμπραξη αναλαμβάνει να παίξει ένα σημαντικό ρόλο και για τα δύο θέματα.

Καθώς Σύμμαχοι και Εταίροι συνεχίζουν να αναπτύσσονται μαζί, θα αυξήσουν την ικανότητά τους για κοινή αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων, οικοδομώντας ασφάλεια για τις μελλοντικές γενεές βάσει της κατανόησης και της συνεργασίας.

«Χαιρετίζοντας αυτή τη δεκαετή επέτειο, μπορούμε να κάνουμε μια ανασκόπηση της επιτυχημένης μας πορείας. Η Ευρω-Ατλαντική Σύμπραξη υπήρξε καταλυτική για τον εγγώριο μετασχηματισμό και τη διεθνή συνεργασία ασφάλειας σε μια ιστορικά πρωτοφανή κλίμακα. Το NATO βρισκόταν πάντοτε στον πυρήνα αυτής της προσπάθειας.

Η Σύμπραξη κινούταν επίσης προς τον πυρήνα της αποστολής του NATO.

Υπηρέτησε τους Συμμάχους. Υπηρέτησε τους Εταίρους.

Υπηρέτησε τη δημοκρατία και την ειρήνη».

Ο Γραμματέας του NATO Jaap de Hoop Scheffer σηματοδοτεί την 10η επέτειο της Σύμπραξης για την Ειρήνη με μια προσφώνηση προς το Ευρω-Ατλαντικό Συμβούλιο της Σύμπραξης στις 14 Ιανουαρίου 2004.

NATO Public Diplomacy Division / Division Diplomatie publique de l'OTAN

1110 Brussels, Belgium / 1110 Bruxelles, Belgique

Web site : www.nato.int

Site web : www.otan.nato.int

E-mail / Courriel : natodoc@hq.nato.int

© NATO / OTAN 2005

Η παραγωγή αυτού του φυλλαδίου προβλέπεται σε όλες τις γλώσσες των χωρών του NATO και των Εταιρικών κρατών. Παρακαλούμε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.nato.int/docu/pub-form.htm για να ελέγξετε τη διαθεσιμότητα ή να επικοινωνήσετε με το Τμήμα Διανομών:

NATO Public Diplomacy Division – Distribution Unit

Division Diplomatie publique de l'OTAN – Unité de diffusion

1110 Brussels, Belgium / 1110 Bruxelles, Belgique

Tel : +32 2 707 5009

Fax : +32 2 707 1252

E-mail / Courriel : distribution@hq.nato.int